

En undersøgelse af ungdomssanktionen i Københavns Kommune.

Skrevet af Peter Jensen, SPUK.

Indholdsfortegnelse

Indledning

Baggrunden for undersøgelsen	3
Målet med undersøgelsen	3

Konklusion

Ungdomssanktionens 1. fase	5
Formålet med 1. fase	5
Udtalelser fra de sikrede afdelinger	5
Psykologiske undersøgelser	5
Ungdomssanktionens 2. fase	6
Kontinuiteten	6
Uoverensstemmelser mellem lokalforvaltning og anbringelsessted – Case-manageren	6
Uoverensstemmelser mellem lokalforvaltning og anbringelsessted – Netværksmødet	7
De unge og deres udvikling i ungdomssanktionens 2. fase	7
Fastholdelse af udvikling	8
Ungdomssanktionens 3. fase	8
Indsatsen i 3. fase – de faste kontaktpersoner.	8
De faste kontaktpersoner og alenearbejdet.	9
Rekruttering af faste kontaktpersoner	10
Videnstab.	10
Styring og koordinering– kompetenceudvikling af sagsbehandlere i forhold til handleplaner	11

Undersøgelsens metoder

Ungdomssanktionen – et kort forløb med høj intensitet	14
Handleplaner og behandlingsplaner	15

Tre fortællinger

Massoud (M.), 17 år på domstidspunktet i august 2004	16
Ahmed (A), 17 år på domstidspunktet i august 2004	18
Bent (B), 16 år på domstidspunktet i september 2004	19

Fra første til anden fase

Sagsbehandlerens/teammedarbejderens handleplan og indstilling til ungdomssanktion	21
De psykologiske undersøgelser	21
Erfaringerne fra opholdet i den sikrede afdeling	22
Visitationen	23

Anden fase

Handleplanen	25
Skift i anbringelsessted undervejs – i forhold til den landsdækkende SFI-undersøgelse	27
Overgangen til 3. fase - foranstaltningformerne	28

Tredje fase

Handleplanerne i 3. fase.	31
Faste kontaktpersoner – spørgeskemaundersøgelsen	31

Ansættelsesforhold	32
Antal timer pr. uge	33
Støtte til kontaktpersonernes indsats	34
Relationerne i 3. fase	36
Den oplevede sammenhæng	36
Samarbejdet med sagsbehandlerne	37
Indsatsen i forhold til de forskellige arenaer	38
Akademiet og interviewdelen	39
De unge om Akademiet	39
Kontaktpersonerne om Akademiet	40
Forældrene om Akademiet	40
Sagsbehandlerne om Akademiet	40
Gode råd og ideer fra de interviewede	41
Sagsbehandlerne	41
Kontaktpersonerne	41
Forældrene	41
De unge	42
Litteraturliste	43
Bilag 1:	Spørgeskema til faste kontaktpersoner/pædagoger for unge idømt en ungdomssanktion.
Bilag 2:	Ungdomssanktioner
Bilag 3:	Aftaler i 3. fase

Indledning

Baggrunden for undersøgelsen.

I 2001 trådte bestemmelserne om ungdomssanktionen i kraft. I foråret 2005 udkom Socialforskningsinstituttets (SFI) evaluering af ungdomssanktionen. Evalueringen pegede på en række temaer, som der burde arbejdes med, hvis ungdomssanktionen som behandlingsindsats skulle styrkes. En del af disse temaer var allerede kendte for dem, der arbejdede med lovområdet, men der var også en del temaer og konklusioner, som det var vanskeligt at være enige i, hvis man havde et andet empirisk grundlag som udgangspunkt, end det empiriske grundlag SFI havde benyttet sig af. SFI havde således f.eks. ikke benyttet sig af materiale fra de institutioner, der var omfattet af Københavneruddannelsen¹, og hvor nogle af de eksempler, der blev trukket frem i undersøgelsen, ville være tæt på utænkelige på disse institutioner.

På baggrund af SFI's evaluering blev det besluttet at nedsætte endnu en arbejdsgruppe, der fik en revision af den indholdsmæssige del af ungdomssanktionen som sit kommissorium. Lovgrundlaget og den ramme, der var indskrevet i lovgrundlaget (de tre faser), kunne ikke ændres, men indholdet af faserne var til diskussion. Arbejdsgruppens rapport blev offentliggjort i starten af 2006, og en del af de temaer, der er blevet arbejdet med i Københavneruddannelsesforløbet er indskrevet som inspirationspunkter til det fremtidige arbejde. Herunder er der sat et meget stærkt fokus på udvikling af elevnetværk via såkaldte 'netværksmøder'.

Ungdomssanktionen består af 3 faser. Denne faseopdeling betyder, at der mindst er to 'overgange' i de to år, der er dommens varighed. Det er efterhånden ganske veldokumenteret, at der ved hver overgang mistes viden og 'udviklingstempo'. Derfor var det også et element i Københavneruddannelsen, at der skulle arbejdes med udvikling af en metode, der kunne sikre en kontinuitet i behandlingsindsatsen. Og samtidig en metode, der kunne sikre en gennemskuelighed og en oplevelse af ét forløb i stedet for 3 adskilte faser. Ved afslutningen af Københavneruddannelsens specifikke søjle stod denne del imidlertid stadig tilbage. Efter en drøftelse med Københavneruddannelsens følgegruppe blev det besluttet at foretage en undersøgelse, der skulle afklare hvilke behov, der var mest presserende i forhold til håndteringen af ungdomssanktionen i Københavns Kommune. Altså om det var første prioritet, at kontinuiteten blev sikret, eller om der var delelementer som handleplaner, samarbejdsproblematikker eller lignende, der var vigtigere og derfor burde prioriteres højere.

Målet med undersøgelsen.

Målet for undersøgelsen blev således *'at se på sammenhængen mellem indsatserne i ungdomssanktionens anden og tredje fase. Gennem analyse af såvel de gode som de mindre gode forløb vil der bl.a. kunne hentes inspiration til beskrivelse af de retningslinier, der skal anvendes i*

¹ Københavneruddannelsen var et kompetenceudviklingsforløb, hvor målet bl.a. var at ruste de medarbejdergrupper, der skulle arbejde med de ungdomssanktionsdømte unge. Forløbet var delt i to – en generel søjle og en specifik søjle. I forhold til den generelle søjle havde denne del et bredere sigte end den specifikke søjle, fordi målet var en opkvalificering af medarbejdere til at arbejde med kriminelle og kriminalitetstruede unge generelt. Den specifikke søjle tog sigte på kompetenceudvikling af de personer, der skulle arbejde med de unge sanktionsdømte i 2. fase. Det drejede sig således om samtlige ansatte på Akademiet og nogle medarbejdere fra to andre institutioner, som Københavns Kommune havde indgået aftale om skulle modtage nogle af de unge, der forventedes at blive idømt en ungdomssanktion. Således opereredes med i alt 12 pladser til ungdomssanktionsdømte unge i 2. fase – 8 pladser på Akademiet, 1 plads på Seden Enggård og 3 pladser på Solhaven. Udover medarbejderne på disse tre institutioner deltog også medarbejdere fra Sønderbros sikrede afdelinger (hvor den nyoprettede sikrede afdeling – Syd – deltog med samtlige medarbejdere).

forhold til sagsbehandling m.v. af unge i ungdomssanktionen – både for anden-faseinstitutionen og for indsatsen i tredje fase’.

Der er således tale om en undersøgelse, der skal være så konkret, at det er muligt at ud fra de temaer, der kommer frem i undersøgelsen, at drøfte og eventuelt regulere indsatser, der ikke fungerer optimalt – både for så vidt angår ungdomssanktionens anden og tredje fase og sammenhængen mellem dem.

Konklusion

Ungdomssanktionens 1. fase

Formålet med 1. fase.

Ungdomssanktionens 1. fase har aldrig været defineret som et af undersøgelsens fokuspunkter, men da der er blevet læst aktstykker om forløbet i 1. fase, er det klart, at der har dannet sig indtryk af styrker og svagheder ved denne fase.

Det første der er faldet i øjnene er, at både de unge og medarbejderne på sikringsafdelinger har vanskeligt ved at se, hvad 1. fase pædagogisk kan bruges til i forhold til den unge. Aktuelt betragter de fleste det som ventetid, hvor der ventes på, at der findes en institutionsplads til 2. fasesforløbet. Det pædagogiske arbejde i 1. fase kunne kvalificeres betydeligt, hvis det var kendt, allerede når den unge fik dommen, hvor han skulle hen i 2. fase. Det ville således være muligt for 2. fasesinstitutionen at komme og præsentere sig på sikringsafdelingen, tage den unge med på tur og se institutionen, tage på indslusning osv.

Københavns Kommune råder over 12 pladser specifikt målrettet ungdomssanktionsdømte. Dermed er 'udbudssiden' nogenlunde klar, og det burde også jævnlige være muligt at forudse, hvor der er plads, så 'visitation' til anbringelsesstedet allerede er mulig ved indstilling til Politivadvokaturen.

Udtalelser fra de sikrede afdelinger.

Det falder i øjnene, at de adfærdsmæssige oplysninger og de pædagogiske refleksioner, der kommer fra denne fase på de sikrede afdelinger, stort set ikke bliver anvendt som pædagogiske erfaringer, der kan inddrages i arbejdet i 2. og 3. fase. Det kan hænge sammen med udtalelsernes kvalitet, eller at opholdet i en sikret afdeling opfattes som så specielt, at udtalelser fra denne periode faktisk ikke kan anvendes i 'åbent regi'.

Psykologiske undersøgelser.

I samme periode bliver der for den største del af de unge forsøgt rekvireret psykologiske undersøgelser. Disse har i denne periode primært til formål at afklare hvilket anbringelsessted, der kan anvendes i 2. fase. Det er imidlertid flere gange set i materialet, at forvaltningen efterfølgende vælger en anden løsning end den anbefalede. Og det er et par gange set, at forvaltningen vælger en løsning, der står i diametral modsætning til anbefalingen i undersøgelsen.

Senere i forløbet (som regel i 2. fase) bliver de indhentede psykologiske undersøgelser mere brugt til at få afklaret evt. mistanker om adfærd begrundet i psykiatriske lidelser, hjerneskader osv. Disse erklæringer får som regel indflydelse på hvilken behandlingsstrategi, der skal forfølges.

Det ser således ud til, at ressourcerne der anvendes til psykologundersøgelser, i højere grad får betydning for indsatsen jo senere i forløbet undersøgelsen bliver gennemført. Det bør således overvejes, når den psykologiske undersøgelse rekvireres, om man agter at bruge konklusionen. Langt de fleste psykologiske undersøgelser (af de medsendte) peger på, at der er tale om unge, der har været udsat for svært omsorgssvigt igennem deres barndom. Uanset hvad disse svigt har medført af psykosociale problemer for den unge, er den pædagogiske behandlingsindsats et stykke af vejen stort set den samme – en fast hverdagsstruktur præget af regelmæssighed og planlægning i kombination med omsorg og konsekvent adfærdregulering givet af voksne rollemodeller/relationpersoner. Det er derfor ikke relevant at anvende psykologiske undersøgelser som standard. Psykologiske undersøgelser bør primært anvendes i situationer, hvor der reelt er usikkerheder omkring behandlingsindsatsen.

Dette er endvidere begrundet i, at den unge via sin adfærd i løbet af de første måneder af en anbringelse med en 'fast hverdagsstruktur præget af regelmæssighed og planlægning i kombination med omsorg og konsekvent adfærdsregulering givet af voksne rollemodeller/relationpersoner' ofte vil give et mindst lige så godt billede af, hvad det er for ressourcer og vanskeligheder, han/hun har. Disse oplysninger kan bruges til fastlæggelse af en behandlingsstrategi eventuelt under vejledning af en psykologisk konsulent. Den psykologiske undersøgelses temaer kan således ofte i tilstrækkelig grad afdækkes på andre måder, og dermed kan dette blive selve grundlaget for den pædagogiske behandlingsstrategi. Et grundlag som der desuden ofte vil være en højere grad af ejerskab til i personalegruppen.

Ungdomssanktionens 2. fase

Ungdomssanktionens anden fase er præget af at være et meget intensivt forløb med meget høj grad af styring fra de voksnes side – og det gælder både for unge på Akademiet, Solhaven og Seden Enggård. Der er faktisk tale om en intensiv behandlingsindsats, hvor den unge søges adfærdsreguleret 'på rekordtid', og hvor der søges etableret relationer til den unge, som er både emotionelt og funktionelt betydningsfulde. Derfor har kontinuiteten i anbringelsen endnu større betydning, end den har i mere traditionelle anbringelsesforløb. Jo mindre kontinuitet i 2. fase (jo flere anbringelsessteder i løbet af 2. fase) jo ringere muligheder for at etablere den struktur, der giver den nødvendige ro til, at der kan etableres en relation, som er selve grundlaget for den unges udvikling.

Kontinuiteten

Gennemgangen af de 30 sager fra København viser, at der er en meget høj grad af kontinuitet i forløbet i 2. fase. Der sker relativt få afbrydelser i form af tilbageførelser og ændring af anbringelsessted i forhold til det, SFI's evaluering af ungdomssanktionen viste. Der er markant mere kontinuitet i Københavns Kommunes indsatser end i de samlede indsatser på landsplan. 2 af de i alt 30 unge, der er omfattet af undersøgelsen står for knapt halvdelen af de uplanlagte skift (nyt anbringelsessted, tilbageførelser m.v.). Da det for i hvert fald den ene af disse unge kan diskuteres, om anbringelsesstedet var det rigtige, kunne kontinuiteten højnes ved, at visitationsproceduren blev kvalificeret yderligere. Altså hvor der i højere grad blev taget hensyn til den unges særlige behov i forhold til det, som anbringelsesstedet kan yde i forhold til kompetencer og i forhold til ungegruppen, der allerede er på stedet.

Der er i rapporten beskrevet, at der bør tages stilling til, hvilke ressourcer, der eventuelt skal tilføres institutionen for, at den kan magte opgaven. Det betyder med andre ord, at der i hvert enkelt tilfælde, hvor der ikke kan svares ja til, om den pågældende institution er den rigtige placering, bør tages stilling til, hvad der skal tilføres for, at det bliver den rigtige institution – eller om der er andre institutioner, der er bedre egnet til opgaven.

Uoverensstemmelser mellem lokalforvaltning og anbringelsessted – Case-manageren

En af konsekvenserne af ungdomssanktionen er, at der i mindst 12 måneder afsættes betydelige ressourcer for at ændre en fejludvikling hos en ung. Den unge skal efter de 12 måneder ud i 3. fase, og hvilken støtte, der bliver givet i den forbindelse, er op til Lokalcentret. Der er i sagsmaterialet set eksempler på sagsbehandling, som både tog lang tid, og hvor det virkede som om, at det var sagsbehandlerens egne forudfattede meninger, der slog igennem i beslutningen. Desuden er der set eksempler, hvor det kunne se ud som om, at der ikke var en rimelig afvejning mellem faglighed og økonomi, men hvor der var skelet uforholdsmæssigt meget til økonomien.

Da kompetencen jo ubestridt ligger i Lokalcentret, er det således ikke kompetencespørgsmålet, der her skal diskuteres. Men det kunne i sådanne tilfælde være formålstjenligt, at en ekstern 'case-manager', der hverken var centralforvaltning eller lokalforvaltning, deltog og ydede rådgivning i handleplansarbejdet. Dermed ville denne person have en støttefunktion, og derudover kunne personen få kompetence til at 'indbringe' en sag til et kompetenceniveau, der havde mulighed for at dispensere fra de gældende regler og økonomisk betingede udmeldinger. Case-manageren har således ingen kompetence i forhold til selve sagen. Eneste kompetence er at bære sagen videre til et højere niveau.

Uoverensstemmelser mellem lokalforvaltning og anbringelsessted – Netværksmødet

En anden og mere samarbejdsorienteret model vil være det, der i ekspertudvalgets rapport fra januar 2006² er blevet beskrevet som netværksmødet. Der er tale om et møde, hvor den unges professionelle og private netværk vil mødes og blive taget i ed på de fælles forventninger til fremtiden, og samtidig vil det blive aftalt, hvem der har hvilke opgaver for at nå disse fremtidsmål. Det betyder, at det private og det professionelle netværk kommer til at spille sammen på en måde, så det i stedet for at 'bekrige' hinanden kommer til at 'befrugte' hinanden.

Netværksmøde-metoden vil endvidere kunne binde i hvert fald 2. og 3. fase sammen, så den unge og den unges netværk vil komme til at opleve, at der er en sammenhæng. En sammenhæng som undersøgelsen har vist kun er til stede i meget ringe omfang, og en sammenhæng som defineres af de temaer, der er blevet arbejdet med i 2. fase, og der skal arbejdes videre med i 3. fase. Etableres netværksmødet i 2. fase, giver det mulighed for, at det samme netværk – suppleret med de personer, der bliver relevante at inddrage undervejs i forløbet - mødes og holder fast i gamle eller definerer nye mål for indsatsen.

Det betyder samtidig, at sagsbehandler, repræsentanter fra anbringelsesstedet, forældre og andre fra det private netværk og andre fra det professionelle netværk (kontaktpersoner, tidligere klubpædagoger m.v.) mødes for at diskutere målene og for samlet at finde en plan for, hvordan målene skal nås. En meget vigtig del af netværksmødet er desuden at få 'fordelt' opgaverne. Det betyder, at hver enkelt af mødedeltagerne vil gå fra mødet med netop den opgave, som han/hun har kompetence til at løse, og det betyder samtidig, at det bliver muligt at finde løsninger på tværs af skellet mellem offentlig og privat.

De unge og deres udvikling i ungdomssanktionens 2. fase.

Det er fremgået af undersøgelsen, at de unge bliver anset for mere socialt kompetente efter opholdet på 2. fasesinstitutionen. Denne vurdering er både de unges egne, anbringelsesstedets, sagsbehandlerne og forældrenes. Den institution som undersøgelsen har koncentreret sig om har været Akademiet, men ved gennemlæsning af sagsakterne ser det ikke umiddelbart ud til at forholde sig anderledes på hverken Solhaven eller Seden Enggård. De andre institutioner, der har haft københavnske unge i 2. fase, udover disse 3 institutioner, har haft så få unge, at det er et for spinkelt materiale at konkludere ud fra. Nogle unge har tilsyneladende fået udbytte af opholdet på andre institutioner, mens andre må siges ikke at have profiteret af det.

² Disse anbefalinger udspringer oprindeligt fra Dalgårdens metode til afholdelse af netværksmøder (som regel ved udskrivning fra institutionen). Denne metode er der siden arbejdet videre med i en række af de kommuner, der deltog i 'Modelkommuneprojektet for udsatte unges integration på arbejdsmarkedet og i uddannelsessystemet' (afrapportering 'Metoder i Indsatsen' skrevet af Malmberg og Jensen kan rekvireres hos Center for Aktiv Beskæftigelsesindsats), og det er også beskrevet i UFC Børn og Unges efterværnsprojekt, hvor rapporten kan downloades på adressen: www.ufc-bu.dk

Især de unges udtalelser om deres sociale udvikling er markante, fordi de meget klart viser, at de unge får noget socialt positivt ud af opholdet – selv en af de unge, der ikke selv mener at have fået så meget ud af det, har blik for at de andre faktisk har fået læreplads, er kommet i gang med uddannelse, er blevet mindre kriminelle osv.

Fastholdelse af udvikling

Det er meget tydeligt fremgået – dels af sagsakter og dels af interviewene – at de unge trækker rundt på meget store belastninger³. Belastninger der for nogen af dem vil være livslange. Belastninger der for en del er irreversible, og som de derfor må lære at leve med og håndtere snarere end at få behandlet. De tre eksempler i undersøgelsen viste, hvor massive problematikkerinstitutionerne står overfor, og også hvor vanskeligt det er at finde en vej indenfor et år, der skal føre til en retning i tiden efter 2. fasesinstitutionen. For 2 af de 3 unge i eksemplerne blev der rent faktisk fundet en vej. Det er undersøgelsens opfattelse, at denne procentsats også holder på de øvrige sager. I ca. to ud af tre sager ser det ud som om, der er fundet en vej på kort sigt, når de forlader 2. fase. Hvordan det går på lang sigt er det ikke muligt at sige noget om på baggrund af materialet, men en række forhold kan have indflydelse på dette, hvoraf ungdomssanktionens 3. fase er en meget betydningsfuld del. Det arbejde, der er lagt, og de resultater der er opnået i 2. fase, skal føres videre i 3. fase, hvilket betyder, at koordinering, samarbejde, fælles målaflklaring og faste fælles aftaler er helt afgørende for, om integrationen af den unge i lokalsamfundet kan lykkes.

Ungdomssanktionens 3. fase

Adfærdsændringer tager tid, men at integrere dem i den unge, så de også anvendes i andre kontekster, tager mindst lige så lang tid. Derfor er støtten i 3. fase særdeles vigtig, hvis resultaterne fra 2. fase skal fastholdes.

Indsatsen i 3. fase – de faste kontaktpersoner.

Den faste kontaktperson har fået en fuldstændig central rolle i langt de fleste 3. fasesforløb. Det er ikke muligt ud af sagerne (udover et par stykker, hvor det fra Akademiet meget konkret er defineret, hvad opgaven er) at se, hvordan det konkrete timetal er udregnet. Det virker umiddelbart som om, at der trækkes på nogle erfaringer om faste kontaktpersonforhold, som ikke kommer til udtryk i sagerne.

Det fremgår af undersøgelsen, at den støtte der bliver givet, er fuldstændig parallel til de timer, der bliver betalt for. Det er klart, at der i hver enkelt 'sag' må tages stilling til, hvad støttebehovet er, men når unge med de problematikker i bagagen, som disse unge har, skal udsluses til 'samfundet', og hvor de kommer fra nogle meget intensive og rammesættende forløb, så er støtteforløb på 5 timer ugentlig i underkanten. 5 timer ugentlig svarer dårligt til, hvad det vil kræve at vække den unge hver morgen for at sikre, at han kommer af sted på arbejde, produktionsskole, landtransportskole, eller hvad han nu skal i løbet af dagen.

Støtteforhold til denne målgruppe bør rumme en adfærdskorrigerende, en kontrollerende og ikke mindst en støttende del, men det ser ud til, at der ikke altid er tid nok til at støtte den unge hele

³ Behandling (og adfærdskorrigering) af følgerne af svært omsorgssvigt, tidlig følelsesmæssig skade, lav IQ, mere eller mindre atypiske autisme, Aspergers syndrom m.v. kompliceres naturligvis betydeligt, når de unge samtidig er præget af en stærkt udadreagerende adfærd. En adfærd hvor vold altid er en mulighed, og hvor volden af den unge anses for et middel til at 'vinde' magten. En magt som det samtidig er helt essentielt, at det pædagogiske personale har, da det ellers bliver umuligt at arbejde med de unge.

vejen. F.eks. er der set et eksempel på, at kontaktpersonen hjælper med at finde en produktionsskole, men drengen må selv finde ud af at komme derud. Resultatet er, at han aldrig møder op.

Desuden bør det i forhold til hver enkelt ung vurderes hvilke indsatser, der skal til for, at han kan bide sig fast på de arenaer, hvor han har sine ressourcer – f.eks. hvordan et talent for fodbold kan anvendes til et mere positivt selvbillede, selvom den unge har svært ved at acceptere dommerens beslutninger. Også i forbindelse hermed vil netværksmødet have mulighed for at dele opgaverne ud på det netværkets forskellige medlemmer, fordi det jo ikke nødvendigvis behøver at være en aflønnet medarbejder der deltager, hvis det 'blot' er et spørgsmål om at være til stede i tilspidsede situationer.

Generelt i forhold til kontaktpersonforholdene i 3. fase må det siges, at det ofte ser ud til at være en for 'tynd' foranstaltning i hvert fald i de mest 'skrabede' udgaver, og der er da også set flere eksempler på, at den gode udvikling, der er opnået i 2. fase, rent faktisk ikke fastholdes i 3. fase.

De faste kontaktpersoner og alenearbejdet.

Den gruppe unge, der idømmes en ungdomssanktion, hører til blandt de vanskeligste unge at arbejde pædagogisk med. Der er tale om en gruppe unge, der har en grundlæggende mistillid til voksne og omgivelserne i øvrigt, og som først tør tro på, at voksne vil dem noget godt efter flere afprøvninger af, om det nu også kan være rigtigt. Disse afprøvninger kan være af fysisk karakter, men vil efter udskrivningen fra institutionen, hvor konfliktpunkterne er færre, ofte få andre udtryk. Ikke desto mindre er der ofte tale om betydelige psykiske belastninger for den faste kontaktpædagog. Der er tale om unge, der er 'verdensmestre' i at spille professionelle voksne ud med hinanden, og det vil i hvert fald ind imellem lykkes for den unge at få den voksne til at tro, at det er hans/hendes opfattelse og normer, der er noget galt med.

Aktuelt har kontaktpersoner, der tilknyttes de unge, faglig base flere forskellige steder (forvaltningen, ungdomsrådgivningen, eget firma, 2-fasesinstitutionen eller anden døgninstitution). Det betyder, at støtten og rådgivningen er meget forskellig, og det er ikke sikkert, at den basis kontaktpersonen har, også har viden om og indsigt i denne specielle målgruppes problematikker. Derudover betyder denne fragmentering, at det er vanskeligt at reflektere over erfaringer med denne specielle form for støtteforhold.

Derfor er det også helt afgørende, at de faste kontaktpersoner får den fornødne støtte til at håndtere støtteforholdene i forhold til de unge (i lighed med hvad der tilbydes professionelle voksne på døgnafdelingen, som de unge kommer fra). Det fremgår af undersøgelsen, at i sær de forvaltningstilknyttede faste kontaktpersoner, der har 37 timer ugentlig til forskellige støtteforhold, har rige mulighed for supervision og kollegial støtte. Hvorvidt supervision kan bidrage til afklaringen af en relevant støtte til den unge, er i vid udstrækning et spørgsmål om supervisors tidligere erfaringer på området med netop denne kategori af unge. For så vidt angår den kollegiale supervision/støtte vil den kunne kvalificeres betydeligt, hvis kollegerne selv havde støtteforhold med unge i ungdomssanktionens 2. eller 3. fase. Den pædagogiske refleksion ville således i højere grad blive praksis-relateret, hvilket vil styrke erfaringsdannelsens praktiske anvendelighed.

En styret netværksdannelse for kollegial supervision, udveksling af erfaringer og refleksion for kontaktpersoner, der arbejder med målgruppen, kunne således betyde øget faglighed og kvalitet i støtteforholdene.

I forhold til udviklingsbehovet er der udviklet metoder i Københavneruddannelsens generelle søjle, hvor fagpersoner i netværk på tværs af lokalcentre og forvaltningsstruktur diskuterede deres praksis, men hvor der også blev arbejdet med inspirerende og refleksionsskabende oplæg. I forhold til de faste kontaktpersoner og evt. sagsbehandlere kunne en sådan netværksstruktur arbejde langt mere målrettet, fordi der er tale om en mere afgrænset opgave. Det vil være oplagt at invitere døgninstitutionspersonalet fra Akademiet, Solhaven og Seden Enggård med i et sådant netværk, fordi det både vil være med til at fastholde målene for døgnforløbet samtidig med, at det kan være med til at bygge bro mellem forvaltnings- og foranstaltningskulturen.

Rekruttering af faste kontaktpersoner

Det har ikke været muligt ud af materialet at se, hvordan de faste kontaktpersoner er blevet rekrutteret. Det har imidlertid været oplagt – gennem interviewene, gennem spørgeskemaerne og til dels også ved gennemlæsning af sagerne – at der bliver brugt kostbar tid i overgangen mellem 2. og 3. fase til at opbygge en relation mellem den unge og den faste kontaktperson i 3. fase, der er stærk nok til, at den unge kan bruge den som støtte.

Der mangler en 'brobyggende' funktion mellem 2. og 3. fase. Der mangler en funktion, der kan sikre en kontinuitet i den unges relation til en (eller flere) voksen. Denne manglende funktion kan i en vis udstrækning sikres gennem et velfungerende netværksmøde, hvor den faste kontaktperson, der skal 'overtage' i 3. fase, allerede kommer på banen i løbet af 2. fase, og måske påtager sig nogle kontakter i forhold til den unge i 2. fase.

En anden mulighed er at forsøge at finde en kontaktperson fra den unges eget netværk. Altså en person som den unge allerede har tillid til, og som forvaltningen også kan have tillid til. Det kan være en onkel, en tidligere skolelærer, en klubpædagog, en vicevært eller andre. Det vigtige er, at personen dels er pålidelig og dels er betydningsfuld for den unge. Der vil ofte kunne findes en række mulige emner, hvis der undervejs i forløbet arbejdes med en afdækning den unges livshistorie.

En tredje mulighed er dukket op undervejs i undersøgelsen. I et interview med en af kontaktpersonerne forklarede hun, at hun havde haft sin gang på Akademiet, fordi hendes kæreste arbejdede der. Bl.a. derigennem fik hun kontakt til den dreng, som hun senere blev kontaktperson for. På mange måder er der tale om et ideelt forløb. Hun kommer på Akademiet, den unge lærer hende at kende, og vælger hende selv som kontaktperson. De skal ikke gennem en lang kontakt- og relationsetableringsfase – relationen er allerede etableret. Problemet bliver selvfølgelig at reformulere den uforpligtede relation til en relation, der er systemdefineret, men det er ved at ske, og hun får støtte til dette i den lokale ungdomsrådgivning.

Sædvanligvis betragtes personer, der kommer og går på afdelingen uden et egentligt ærinde som støj og også ofte som irritationsmomenter. Spørgsmålet er om det eventuelt kunne kanaliseres over i at se disse personer som ressourcer, der går ind og løser en opgave med de unge, der gerne vil have en snak med dem, og hvor der er tale om en person udenfor det sociale system.

Videnstab.

Ved hver eneste overgang er der et videnstab. Det er der også i den nuværende overgang mellem 2. og 3. fase. Medarbejderne på 2. fasesinstitutionerne har efter et års intensivt pædagogisk arbejde et indgående kendskab til den unge. Medarbejderne har også ofte den unges tillid. Disse relationer og

denne viden bliver hurtigt glemt, fordi overgangen til 3. fase meget ofte betyder et fuldstændigt skift i kontaktpersoner, og disse kontaktpersoner vil være knyttet til andre sammenhænge – oftest Lokalcentret. Der er næppe tvivl om, at døgnmedarbejderens viden og erfaringer kan bidrage til den pædagogiske indsats i fase 3.

Minimering af videnstab kan i hvert fald foregå på 3 måder:

1. Gennem netværksmødet, hvor der i den kontinuerlige proces sikres en opdateret viden rundt i hele netværket på hvilket som helst tidspunkt af forløbet. Evt. ved at medarbejdere fra 2. fase inviteres med til netværksmøderne i 3. fase
2. En mere aktiv inddragelse af 2. faseinstitutionen i støtteforløbet i 3. fase.
3. At forløbene med de faste kontaktpersoner i 3. fase koordineres og reflekteres af 2. fasesinstitutionen.
4. At 2. fasesinstitutionen står for netværksmøderne gennem hele forløbet.

I forhold til muligheden beskrevet i pkt. 3., er det muligt i forhold til Akademiet, men næppe i forhold til andre af de institutioner/opholdssteder, der anvendes til anbringelse af unge i 2. fase.

I forhold til muligheden beskrevet i pkt 2. vil det være en vanskelig konstruktion, fordi samarbejdsforhold, hvor det er vanskeligt at se, hvad der konkret kan bidrages med, traditionelt har en kort levetid.

Tilbage står muligheden for gennem netværksmødet, at 2. fasesinstitutionen kan bidrage med sine erfaringer, hvilket vil have langt bedre muligheder, fordi der dels vil være tale om et etableret netværk, hvor personer aktivt skal fravælges, og dels et netværk, der oprindeligt er etableret under 2. fase. Det vil være en oplagt konsekvens af dette, at lade 2. fasesinstitutionen stå for netværksmøderne igennem hele forløbet. Det ville betyde, at erfaringer og viden fra 2. fase hele tiden ville være i spil. Og det vil betyde, at en eventuel uddannelsesindsats i netværksmødet vil kunne afgrænses til ganske få personer.

Styring og

koordinering– kompetenceudvikling af sagsbehandlere i forhold til handleplaner

Styingsredskabet der anvendes til at styre sagsforløbet er handleplanen. Handleplanen skal vise og beskrive målene for indsatsen. Men når handleplanerne kun udfyldes i knapt 60% af sagerne i 3. fase, og når en betydelig del af de knapt 60% er så lidt konkrete, at de faktisk ikke kan anvendes som styingsredskab, så bliver det vanskeligt at styre noget som helst. Det er naturligvis et krav, at handleplanerne skrives, men det kan være vanskeligt, hvis man som sagsbehandler/socialrådgiver sammen med en ung og dennes forældre selv skal finde ud af, hvad handleplanen skal gå ud på. Derfor er det naturligvis også vigtigt at trække på de ressourcer, der findes i den unges professionelle og private netværk, men det er også vigtigt, at der findes et sted, hvor man kan hente støtte til dette arbejde (f.eks. 10. kontor som det har været fremhævet af flere sagsbehandlere).

Handleplanen er altså først og fremmest en afklaring og prioritering af de udviklingspunkter hos den unge og de muligheder, der findes. Det kan gøres i en fælles dialog på et netværksmøde, hvor alle parter indkaldes, og hvor der inden er lagt en dagsorden sammen med den unge om, hvilke temaer det er vigtigt at få drøftet, afklaret og aftalt, og hvem der er tovholder på de enkelte temaer.

Det er helt nødvendigt, at de enkelte punkter i handleplanen er så tilstrækkelig konkrete, at det faktisk er muligt at 'måle' på dem, fordi det er den eneste måde, hvorpå det kan dokumenteres, om indsatsen virker efter hensigten.

Det virker som om, der er et betydeligt kompetenceudviklingsbehov hos sagsbehandlerne i forhold til handleplanerne i 3. fase. Denne kompetenceudvikling kunne udmærket tænkes i forbindelse med den netværksetablering, der er nævnt ovenfor, hvor både faste kontaktpersoner, sagsbehandlere og medarbejdere fra 2. fase kan bidrage til en fælles faglig udvikling gennem refleksion.

Undersøgelsens metoder

Undersøgelsen trækker på 3 metodiske elementer:

1. Gennemlæsning af sagsakter på de 30 unge, der har fået en ungdomssanktionsdom i Københavns Kommune. De 30 unge er alle drenge. De tilsendte akter dækker perioden, hvor den unge blev indstillet til ungdomssanktion via Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningens (FAF) 10. kontor og frem til sommeren 2005. Der har været stor forskel på omfanget af de fremsendte sagsakter – fra kopi af journalarkene til kopi af hele sagen med alle bilag. Der er blevet rekvireret supplerende oplysninger fra sagsbehandlere, hvis det har været oplagt, at akterne ikke var fyldestgørende.

For 4 unge gælder, at de først ved årsskiftet 2005/2006 skulle i 3. fase af ungdomssanktionen. Det har betydet, at undersøgelsen for denne gruppe har udvidet gennemlæsningen til at omfatte akter helt op januar 2006. Grunden har i sær været, at det blev aftalt i følgegruppen, at interviewdelens fokus skulle rettes med de unge, der senest var blevet udskrevet af Akademiet, fordi det ville give så aktuelt et billede som muligt.

2. Udarbejdelse af spørgeskema til kontaktpersoner for de unge i tredje fase. For de allerfleste unge gælder, at de efter anden fase af ungdomssanktionen udskrives enten til eget værelse eller til forældrene med en kontaktperson. Denne kontaktperson skal støtte den unges sociale integration efter den handleplan, der er blevet lagt ved udskrivningen fra anden-fasesinstitutionen. Kontaktpersonen får dermed en helt afgørende rolle i forhold til, om de resultater, der er opnået i foranstaltningen i anden fase, kan fastholdes og udbygges i tredje fase.

Først blev der udsendt 3 spørgeskemaer for at vurdere, om respondenterne forstod spørgsmålene. Det viste sig at der manglede en svarmulighed, ligesom der var nogle 'titler', der var ukendte for en af kontaktpersonerne. Dette blev herefter præciseret, hvorefter skemaerne kunne udsendes til de øvrige kontaktpersoner.

For at få så høj en svarprocent som muligt blev alle kontaktpersoner kontaktet telefonisk inden skemaet blev sendt ud. I forhold til den første deadline var der herefter kun kommet 6 besvarede skemaer retur. En yderligere rundringning bragte det antal skemaer til veje, som der nu foreligger. Et tredje opkald til de kontaktpersoner, der endnu ikke har svaret, har ikke fået flere til at respondere.

3. Interview af 5 unge og deres professionelle og private netværkspersoner (interviewguides er vedhæftet som bilag).

Der er gennemført følgende interviews:

- Interview med 5 kontaktpersoner (hvoraf den ene også var sagsbehandler)
- Interview med 4 sagsbehandlere (hvoraf den ene også var kontaktperson). Den femte sagsbehandler (på socialcentret Bispebjerg) havde først tid til interview i marts 06 (aftalen blev forsøgt arrangeret i slutningen af januar). Hun fandt efter lidt samtale om betydningen af hendes medvirken en tid 21/2 06. Samme formiddag aflyste hun denne aftale og tilbød en ny i starten af marts 06, hvilket er efter deadline for aflevering af rapporten.

To af sagsbehandlerinterviewene blev gennemført som telefoninterview som supplement til de interviews, der blev taget med de to samme sagsbehandlere for mindre end et år siden.

- Interview med 4 unge.

Den femte unge var det ikke muligt at komme i kontakt med. Det var heller ikke muligt via stedfaderen at få den unge til at ringe.

I forhold til ungeinterviewene blev et gennemført, mens moderen sad ved siden af. Det var imidlertid interviewerens indtryk, at det ikke påvirkede interviewet i nævneværdig grad, fordi det virkede som om, moderen havde endog meget vanskeligt ved at følge med i dialogen. Om det skyldes ringe danskundskaber eller andre forhold, er det ikke muligt at afgøre.

Et andet interview blev gennemført på Akademiet, et tredje på en MacDonald og et fjerde i familiens hjem.

- Interview med 3 forældre:

Et af disse interviews blev gennemført, mens sønnen sad ved siden af og forsøgte at oversætte moderens svar. Det var imidlertid et meget vanskeligt interview, da det, på trods af gentagne forsøg på at forklare hvorfor interviewet blev gennemført, ikke var muligt at få moderen til at forstå rammen/meningen med samtalen. Moderen afsluttede således interviewet med at spørge interviewer, om han havde mulighed for at hjælpe sønnen ud af sit hashmisbrug.

Et interview blev gennemført i faderens hjem. Et interview blev gennemført i familiens hjem.

Det fjerde interview blev gennemført som telefoninterview, fordi stedfaderen, der er selvstændig, ikke kunne afsætte en time til interviewet. Selve interviewet blev af temmelig ringe værdi for undersøgelsen, fordi det for interviewer var usikkert, om stedfaderen overhovedet forstod spørgsmålene og i så fald hvilke spørgsmål. Hvor han imidlertid bidrog, var i forhold til stedsønnens aktuelle situation.

Ungdomssanktionen – et kort forløb med høj intensitet.

Rammen for ungdomssanktionen er 3 faser. Første fase betyder som alt overvejende hovedregel et ophold for den unge i en sikret afdeling/surrogatfængsel i op til 2 måneder⁴. Disse to måneder betyder som regel, at den unge bliver siddende på den sikrede afdeling, hvor han også har siddet varetægtsfængslet. Forvaltningsmæssigt bruges de to måneder til at finde den fremtidige placering i anden fase. Indholdsmæssigt skal anden fase leve op til at være et socialpædagogisk behandlingstilbud på en døgninstitution eller et socialpædagogisk opholdssted. Tredje fase er integrationsfasen, hvor den unge efter behandlingsfasen, skal integreres i normalsamfundet.

Rammen betyder, at der ligger en meget stram struktur for forløbet, hvor selve indholdet skal tilrettelægges individuelt. Det er således helt nødvendigt for et godt forløb, at der tages hensyn til den unges særlige vanskeligheder, som f.eks. lav intelligens, tidlige følelsesmæssige skader og egentlige hjerneskader. Dette krav til en individuel tilrettelagt behandlingsplan er i sær betydningsfuld i sanktionens anden og tredje fase, hvor der både skal arbejdes med og korrigeres for den unges udadreagerende adfærd, og hvor der samtidig skal arbejdes med den unges udvikling i et fremtidsperspektiv – altså efter ungdomssanktionen.

⁴ Der er mulighed for, at dommeren fastsætter 1. fase til at skulle være 6 måneder, men hovedreglen er, at dommen formuleres med en første fase, der kan være ”i op til 2 måneder”.

Når forløbet er så relativt kort og med så store økonomiske ressourcer investeret i de enkelte unges udvikling, er det naturligvis helt nødvendigt, at de individuelle tiltag bliver så målrettede som overhovedet muligt. Det stiller store krav til medarbejderne i den foranstaltning, hvor de unge er placeret, men det stiller også store krav til de professionelle, der koordinerer forløbet og evt. har kontakten til forældre og andre. I forhold til foranstaltningen/institutionen skal personalet dels leve op til kravet om at være i stand til at strukturere hverdagen for og med den unge. Hverdagen skal være præget af aktiviteter, som den unge kan udvikle sig gennem. Derudover skal foranstaltningens/institutionens medarbejdere også kunne tiltage sig individuel betydning i den unges liv. De skal være til stede, når den unge har brug for dem. De skal være i stand til at etablere en relation med de kvaliteter en sådan må have, hvis de unge skal kunne tro på, at en forandring kan indtræde, og bl.a. dermed skabe grobund for udvikling (se f.eks. Pedersen, 1999 og mønsterbryderforskningen).

Handleplaner og behandlingsplaner

Styringen af forløbet ligger primært i de handleplaner, der skal udarbejdes på alle unge i foranstaltning. Det er en kompetence, der ligger hos sagsbehandleren i samarbejde med den unge og forældrene. I praksis har institutionen, hvor den unge er placeret, som regel en del indflydelse på handleplanens indhold. Handleplanen fungerer med andre ord som en rettesnor for, hvad der skal ske undervejs i forløbet.

Med udgangspunkt i handleplanen diskuterer institutionen selve behandlingsindsatsen/behandlingsplanen med den unge. Altså hvilke temaer, der skal arbejdes med, og hvordan der skal arbejdes med dem. Behandlingsplanen søger med andre ord at tilrettelægge en proces, der på sigt skal opfylde de mål, der blev opstillet i handleplanen. Det er betydningsfuldt, at handleplanen ikke kommer så langt ned i den pædagogiske hverdagspraksis, at det lægger stærke begrænsninger på, hvilke pædagogiske virkemidler, der kan tages i anvendelse. Der skal med andre ord være et pædagogisk frirum, hvor det er op til institutionen at tilrettelægge indsatsen – et frirum der skal udfyldes af behandlingsplanen.

Samlet set kan man således se, at der til ungdomssanktionen på den ene side knytter sig en stærk forventning om behandlingsmæssig målrettethed, mens der pædagogisk indholdsmæssigt opereres med et så individuelt og blødt tema som relationer. Relationer kan ikke tidsindstilles – men man kan forsøge at tilrettelægge arbejdstider m.v. på en måde der sikrer, at der er mulighed for, at den voksne er til stede og til rådighed, når der netop er brug for det (jf. Mønsterbryderforskningen).

Tre fortællinger.

Det blev tidligere nævnt, at mens rammen for ungdomssanktionen lå endog meget fast, så er indholdet langt mere fleksibelt. For at skitsere dette, og for at give denne undersøgelse et indtryk af det 'kød og blod', den omhandler, bliver der her bragt tre fortællinger om tre forskellige forløb. Forløbene havde nok samme ramme både lovgivningsmæssigt og ved, at de unge alle havde været på Akademiet, men de var bestemt indholdsmæssigt fuldstændigt forskellige.

Når fortællingerne bliver fremstillet med de begivenheder, der er blevet valgt at trække frem, udelader det naturligvis en masse mellemregninger (f.eks. eventuelle manglende muligheder for at skaffe den unge arbejde, eller manglende muligheder for at få den unges professionelle netværk til at mødes hurtigt nok). Men sådanne mellemregninger kan det være formålstjenligt at udelade, fordi fortællingens konsekvens derved bliver mere 'ren' – det bliver tydeligere, hvad der fungerede godt, og hvad der fungerede mindre godt i forløbet. Navnene på drengene er opdigtede, men resten af oplysningerne om forløbene er hentet ud af sagerne og suppleret med oplysninger fra de gennemførte interviews.

Massoud (M.), 17 år på domstidspunktet i august 2004.

M blev varetægtsfængslet for alvorlig kriminalitet og placeret i varetægtsurrogat på Stevnshuset. Han blev senere overflyttet til Bakkegården grundet udadreagerende adfærd. I forbindelse med behandlingen af sagen besluttede kommunen at indstille til anklagemyndigheden, at M. blev idømt en ungdomssanktion. Da dommen blev afsagt, begyndte sagsbehandleren/teammedarbejderen at 'lede' efter et egnet anbringelsessted til M. En del af grundlaget for at vurdere anbringelsesstedets egnethed var de psykologiske undersøgelser, der var blevet foretaget allerede inden ungdomssanktion kom på tale.

Af forvaltningens psykologark fra foråret 2004 fremgår, at der var en del usikkerhed m.h.t. M's grundproblematik. Udtalelsen i forbindelse med ungdomssanktionen gjorde rede for denne usikkerhed, men konkluderede, at undersøgelserne tydede på, at M. var mentalt retarderet i lettere grad f.m.t. med en IQ i området 50 – 90. Endvidere pegede udtalelsen på, at man skal være opmærksom på, om der ligger en personlighedsforstyrrelse til grund for hans adfærdsforstyrrelser.

Efter dommen blev der herefter fundet en plads på et socialpædagogisk opholdssted på Sydsjælland. Opholdsstedet fik mulighed for at inkludere M. ved at tage væk med ham ud i en autocamper med 2 pædagoger i 3 uger. Målet var gennem denne tur at kunne sluse M. ind på opholdsstedet på en måde, der var lempelig i forhold til M. Der opereredes således med en stabiliseringsfase, hvor M. skulle lære hverdagen at kende. Allerede i starten af denne stabiliseringsfase meldte opholdsstedet fra. Det var opholdsstedets opfattelse, at det mindst ville kræve 2 personer i dagtimerne, hvis anbringelsen skulle fastholdes, hvilket efter opholdsstedets vurdering var en økonomisk uholdbar situation. Det var altså ikke nok med 1:1 kontakten. M. krævede efter opholdsstedets opfattelse meget mere. Opholdet varede fra 8/11 – 10/12 04.

Den 13/12 04 blev M. overflyttet til Akademiet. En overflytning som Akademiet var betænkelig ved, fordi M's vanskeligheder adskilte sig en del fra de andre beboere, og specielt hans lave IQ var bekymrende. Opholdet på Akademiet blev præget af M's rømninger og hashrygning, hvilket til sidst resulterede i tilbageførsel til sikret afdeling. Under opholdet på Akademiet blev M's ungdomssanktions 2. fase forlænget med en måned grundet trusler mod en medarbejder og dennes familie (trusler som M. havde udtalt under et ophold på Bakkegården).

Af den handleplan, der var skrevet ved indgangen til 2. fase fremgik, at M's fremtidige undervisnings- og beskæftigelsesplan skulle afklares. Desuden konkluderedes, at M. havde brug for, at Akademiet ydede 'en grundlæggende adfærdsregulerende støtte'. Formålet med anbringelsen var efter handleplanen at give M. *'den nødvendige ballast, så han fremover afholder sig fra at begå ny kriminalitet'*. Ligeledes blev formålet beskrevet som en *'nærmere afklaring af M's ressourcer, for derved at kunne hjælpe ham til at udnytte dem i en mere positiv retning'*, og derudover at *'hjælpe ham og give ham redskaber til at kunne færdes i sociale sammenhænge uden at overskride andres grænser og dermed skabe problemer for begge parter'*.

Akademiet havde hen over foråret 2005 tiltagende vanskeligheder med at rumme M. Hans hashmisbrug øgedes, og han rømmede flere gange fra afdelingen. Denne adfærd førte til tilbageførsler – den første i maj 2005. Det var alligevel Akademiets opfattelse, at M. profiterede af opholdet på Akademiet, fordi Akademiets hverdagsstruktur gav ham den ramme og forudsigelighed, som han havde brug for.

De tiltagende vanskeligheder med at rumme M. på Akademiet førte til, at der blev foretaget endnu en psykologisk undersøgelse. Undersøgelsen bekræftede stort set de tidligere testresultater, men placerede ham intelligensmæssigt i den nederste del af normalområdet. Til gengæld var vurderingen, at M. havde en gennemgribende personlighedsforstyrrelse – enten Aspergers syndrom eller atypisk autisme. Undersøgelsen pegede på, at der pædagogisk burde arbejdes med rammer, skemaer og faste aftaler. Personalet omkring M. burde endvidere efter psykologens opfattelse have konkret supervision rettet mod situationer, der opstår i hverdagen.

Fra sommeren 2005 og frem opholdt M. sig primært på sikrede afdelinger i tilbageførsler, og han endte med at blive udskrevet af Akademiet. Der blev lagt en plan om, at han skulle placeres på et opholdssted, hvor en af de pædagoger, han havde støt på i forbindelse med et ophold på Sølager, var blevet leder. Denne anbringelse holdt i ca. 14 dage, hvorefter et nyt ophold på sikret afdeling så dagens lys.

Sagsbehandleren overvejede en anbringelse på Himmerlands Rådgivningscenter, men hun havde angiveligt svært ved at komme igennem, og så opgav hun.

Efter sidste ophold på en sikret afdeling blev M. udskrevet til hjemmet med tilsyn af en fast kontaktperson, som socialcentret allerede havde koblet på M., mens han var anbragt på Akademiet. Så de kendte hinanden lidt i forvejen. Kontaktpersonen er ca. tilknyttet M. 5 timer ugentlig.

Planen er nu, at M's kontaktperson skal fortsætte tilsynet 3. fase ud. M. skal arbejde i stedfaderens rengøringsfirma et par timer dagligt, og familien skal sørge for at 'holde øje' med M. Det er sagsbehandlerens opfattelse, at ungdomssanktionen til M. set i bakspejlet var en forkert løsning. Hun anser den løsning, de nu har fundet frem til, som bedre.

På forvaltningsplanet er spørgsmålet nu, hvem sagen skal overdrages til. Den børne-familieafdeling, der har haft sagen indtil nu, mener at det er handicapafdelingen, der skal tage sig af M. fremover. Det mener handicapafdelingen imidlertid ikke.

Gennem et telefoninterview med stedfaderen oplyser han, at M. i øjeblikket ikke arbejder. M kan nemlig ikke finde ud af, om han vil arbejde eller gå i skole. Det betyder, at M. ikke foretager sig nogen form for udviklende aktiviteter i øjeblikket. Faderen mener ikke kontaktpersonen kan hjælpe

dem med at få M. i gang med noget, da M. ikke ønsker kontakt med nogen fra det sociale system. Stedfaderen bakker dette op med den begrundelse, at 'når man er en fri mand, så kan man handle og sørge for at få et godt liv'. Det er efter stedfaderens opfattelse nu helt op til M. selv at sørge for at få et godt liv.

Der har under hele forløbet ikke været tilbagefald til ny kriminalitet udover den fysiske og verbale vold, der er gået ud over medarbejdere på anbringelsesstederne.

Ahmed (A), 17 år på domstidspunktet i august 2004:

A var velkendt i det sociale system, men det havde været umuligt at få forældremyndighedsindehaveren (fm.) til at samarbejde. I forbindelse med fm's fængsling blev A. som 10-årig undersøgt på BBH børnepsykiatriske afdeling, der fandt ham behandlingskrævende. Ved samme lejlighed blev A. anbragt udenfor hjemmet.

Ved fm's løsladelse blev A. hjemgivet, men fm's senere fængsling resulterede igen i en anbringelse. I perioden 1997 – 2003 skiftede A. anbringelsessted 2 gange. I 2003 blev han igen hjemgivet til fm., men efter ca. et år henvendte fm sig, og bad om at få A. anbragt. A. blev herefter placeret i et lokalt hybelprojekt. Denne anbringelse varede dog kun en måned. Så blev A. anholdt og placeret på Bakkegården.

A sad i første fase på Bakkegården indtil han d. 3/10 04 blev flyttet til Akademiet. Af behandlingsplanen fremgår, at formålet med anbringelsen var, at '*Akademiet vurderes til at være det rette sted for A. under ungdomssanktionens fase 2, idet A. herved kan passe sin kompenserende danskundervisning på Hovedstadens Ordblindeskole*'. Handleplanen fastslog desuden, at A. skulle frekventere Akademiets skoletilbud Fakultetet. Desuden skulle Akademiet ugentligt tage urinprøve på A.

A frekventerede ordblindeskole fra januar 2005, han deltog i undervisningen på Fakultetet, han begyndte sprogundervisning (Farsi), og han fastholdt i en periode et job. Han var meget motiveret og arbejdede energisk på flere fronter. På Akademiet skiftede han flere gange kontaktperson, fordi han var uheldig og blev tilknyttet personer, der holdt op. Undervejs stødte han på to voksne på Akademiet, som han i en vis grad knyttede sig til. Den ene person, der havde arbejdet indenfor restaurationsbranchen, var medvirkende til, at A. i august 2005 begyndte uddannelse på Hotel- og Restaurationskolen til kok. Uddannelsen varer 3½ år.

A var på dette tidspunkt stort set ophørt med at ryge hash.

I eftersommeren 2005 begyndte der at blive talt om udslusning til egen bolig i Nordvest-kvarteret. Samtidig ændrede A's adfærd sig i negativ retning. Han begyndte igen at ryge hash, han blev mere opfarende og trodsig, og han havde modstand på, hvad de voksne sagde. Desuden havde han en opfattelse af, at han skulle stå mere eller mindre på egne ben i 3. fase. Trods gentagne forsøg fra Akademiets side lykkedes det ikke at forklare A., at 3. fase var en del af dommen, og han skulle underlægge sig de præmisser, der ville blive opstillet for 3. fase.

I starten af oktober 2005 valgte Akademiet at skrive til Lokalcentret. De beskrev den negative udvikling, der havde fundet sted, og de beskrev, at de er bekymrede for, om A. ikke kunne magte at blive udskrevet på nuværende tidspunkt. Derfor foreslog de, at hans 2. fase blev forlænget 2 måneder. Dette vil give mulighed for at lave en mere glidende og kontrolleret udslusning. Der blev

tilsyneladende aldrig taget stilling til dette forslag. A. opholdt sig imidlertid stadig på Akademiet udover d. 3/10 05, hvor han jo egentlig skulle være udskrevet. A's kommende kontaktpædagog, som han selv havde valgt, og som var og er en af de to medarbejdere på Akademiet, som har betydet mest for ham, brugte en del tid på sammen med A dels at få adgang til den kommende hybel og dels til at få den sat i stand. Der blev samtidig udarbejdet en omfattende kontrakt på, hvordan A skulle samarbejde med kontaktperson, Akademiet og Lokalcenter.

Arbejdet med udslusning og istandsættelse af hyblen gik imidlertid i stå, da A. blev varetægtsfængslet 16/11 05 for sammen med en kammerat at have slået på en buschauffør og modsat sig anholdelse. Det fortaber sig lidt i det uvisse hvordan, men resultatet blev, at A. blev løsladt og blev genindskrevet på Akademiet, hvor han skulle afvente dommen. Iflg. A. kunne Akademiet og Lokalcentret imidlertid ikke blive enige om, hvad der skulle indstilles til retten, hvilket betød, at domshandlingen blev udskudt til ultimo februar 2006. A. håber på at undgå fængsel, men han er usikker på sagsbehandlerens indstilling – *"hun vil have jeg skal i fængsel"* – siger han. Det finder han underligt, da han aldrig hverken har set hende eller talt med hende.

Bent (B), 16 år på domstidspunktet i september 2004,

B har haft en omtumlet opvækst. Forældrene kunne ikke magte ham, og de bad selv om, at han blev anbragt udenfor hjemmet allerede fra han var ca. 10 år. Moderen har i perioder taget B. hjem, men har hver gang måttet erkende, at det alligevel ikke gik. B. kom for nogle år siden på efterskole i Køge. Det gik ret godt, men også efterskolen måtte melde pas efter nogle ret voldsomme episoder mellem B og nogle andre elever. Samtidig blev B varetægtsfængslet og indsat på den sikrede afdeling Egely. Han fik en ungdomssanktionsdom i september 2004, og han blev ca. 2 måneder efter overflyttet til Akademiet, hvor han skulle være i 2. fase.

Hans ophold på Akademiet startede med, at han var i sommerhus med nogle af pædagogerne, fordi de voksne syntes det var vigtigt, at han mødte dem, før han mødte de andre drenge. Det syntes B var helt genialt og rigtigt set, fordi han ellers straks ville have givet de voksne fingeren for at være sej overfor de andre drenge. Han syntes, det var en rigtig god uge.

Da han så kom ind på Akademiet, gik der lidt tid, inden han begyndte at tage sig sammen. Men han kunne godt se, at han var nødt til at tage sig sammen, hvis han skulle få noget ud af det. Og han syntes, at de voksne var ret 'fede' undtagen en enkelt, som han havde det lidt svært med.

B gik i Akademiets interne skole, og han synes specielt en af lærerne var rigtigt god – og så havde han en god humor. Men skolen var tit temmelig kaotisk, fordi mange af drengene ikke gad lære noget.

B syntes selv, at det han har opnået på Akademiet, er at styre sit temperament. Han har før kunnet blive sur i en uge, men det går nu over i løbet af en time. Hvor han tidligere ville have slået, bliver han mere mut og indadvendt. Han har fået genopfrisket sin interesse for dans og musik. Og han har skiftet tøjstil fra hip-hop til noget mere tjekket. Desuden er han holdt op med at ryge hash. Han har røget en lille smule, men det var i forbindelse med et brud med kæresten, og der var han ligeglad med om han røg.

I sensommeren 2005 begyndte han og de voksne for alvor at tage hul på, hvad der skulle ske med B i tredje fase. Han havde på det tidspunkt fået ny sagsbehandler, hvilket han blev glad for, fordi hun havde tjek på det hele. Lokalcentret havde truffet beslutning om, at alle ungdomssanktionssager

skulle varetages af en sagsbehandler, så hun kunne blive ekspert. Derfor skiftede han. Nu skal hun imidlertid på barsel, men hun er ved at sætte en kollega ind i ungdomssanktionen, så kollegaen skal 'køre' sagerne, mens hun er væk.

B diskuterede bl.a. med en af de voksne (C), som han var tæt på, hvem der skulle være kontaktperson. Efter lidt snak frem og tilbage blev de enige om at spørge C's kæreste (D). B kendte D, fordi D havde haft sin jævnlige gang på Akademiet. Hun havde talt med drengene herunder B. B syntes, de havde talt rigtigt godt med hinanden, og han havde stor tillid til D. Udover hans kendskab til D fra Akademiet, kendte han hende også fra de besøg, han havde været på hjemme hos C og D. C og D vidste, at B ikke havde meget kontakt med sine forældre, hvorfor B med jævne mellemrum var med hjemme hos dem, mens han boede på Akademiet – herunder i julen.

D havde ingen erfaring med rollen som kontaktperson, men hun blev indkaldt til en samtale med den ungerådgivning, der er tilknyttet Lokalcentret. Ungerådgivningen godkendte hende som kontaktperson, og hun får nu supervision en gang månedligt af lederen. Hun blev tilknyttet B 15 timer ugentlig i de første 3 måneder, fordi Lokalcentret forventede, at overgangen fra Akademiet til at klare sig selv i Køge, hvor B har fået en ungdomshybel, ville blive vanskelig.

B havde brug for hjælp med en masse praktiske ting. Ikke mindst med at holde styr på pengene. Det er derfor blevet aftalt, at D styrer pengene – B får et fast beløb en gang ugentlig, og det skal han så administrere. Udover økonomien er der blevet skrevet en meget lang liste fra Akademiet, som B har underskrevet. Denne liste indeholder aftaler om, hvad B må og hvad han ikke må, og hvilke forpligtelser han har.

B, D og sagsbehandleren har lige holdt møde. Sagsbehandleren er ved at undersøge muligheden for en produktionskole i Ishøj. Så skal de alle ned at besøge den og tage stilling til, om det er det rigtige dag-/skoletilbud til B.

Fra første til anden fase

Sagsbehandlerens/teammedarbejderens handleplan og indstilling til ungdomssanktion.

Der forelå i de gennemlæste sagsakter kun handleplan i en af sagerne i forhold til opholdet i sikret afdeling. Denne handleplan gik på observation af den unge ”med henblik på konkretisering af særlig indsatsområde i forbindelse med efterfølgende arbejde omkring ham”. I alle andre sager virker første fase som en venteposition, hvor der ikke stilles specifikke krav til institutionen, men hvor der primært arbejdes på at finde døgnplaceringen i 2. fase. I forhold til indstillingen til Politiadvokaturen er der udviklet et koncept, der næsten anvendes i alle sager. Først gives et sagsresume, dernæst kommer forvaltningens vurdering og til sidst et forslag til ungdomssanktionens indhold.

Selve sags-resumeet er holdt neutralt og ’sagsnært’. Punktet forvaltningens vurdering forsøger at sammentrække hvilke behov, den unge har i forhold til et evt. ophold, i forhold til familie osv. Forslag til indhold i ungdomssanktionen varierer naturligvis fra sag til sag, men hvad der kan ændre er, at det i nogen sager allerede i indstillingen til retten fremgår, hvilken institution der vil blive anvendt til 2. fase, mens det i andre blot konkluderes, at institutionen enten skal være en døgninstitution eller et socialpædagogisk opholdssted. Det tyder på, at der i nogle sager for den der skriver indstillingen tegner sig et meget klart billede af, hvilken institution, det vil være relevant at bringe i anvendelse, mens der i andre ikke tegner sig et sådant billede. Hvilke kriterier, der lægges til grund for denne vurdering, er det ikke muligt at se ud af akterne.

De psykologiske undersøgelser

Det fremgår af sagsakterne, om der er foretaget psykologiske undersøgelser i perioden op til ungdomssanktionsdommen, men det er langt fra altid, disse var medsendt det materiale, der har udgjort baggrunden for denne undersøgelse (de er formentlig ikke medsendt, fordi de kronologisk ligger forud for sanktionsdommen). Begrundelserne for ønsket om psykologisk undersøgelse er mangfoldige, men to hovedtræk går igen. Undersøgelsen skal enten pege på, hvordan det bedste anbringelsessted skal se ud, eller der er opstået et eller andet i løbet af ungdomssanktionen, der har fået anbringelsesstedet til at mistænke f.eks. hjerneskade, egentlig psykiatrisk lidelse eller andet, som vil kræve en speciel pædagogisk indsats.

Af de 32 gennemlæste sager er der foretaget psykologiske testninger (incl. psykiatrisk undersøgelse og neuropsykologisk testning) i 20 sager. Det er vanskeligt at se i hvilket omfang testresultaterne anvendes – både i forhold til pædagogikken og i forhold til valg af anbringelsessted. Hvor det ser ud til at testene har direkte indflydelse er de situationer, hvor testene skal af- eller bekræfte en mistanke.

Når der anvendes ganske store ressourcer på at få udfærdiget en undersøgelse (ofte har de unge tidligere været undersøgt/testet andre steder og med andre undersøgelser/tests), er det naturligvis betydningsfuldt, at undersøgelserne anvendes efterfølgende. Der i hvert fald fundet et par eksempler, hvor det ikke ser ud til at oplysningerne fra testen bliver anvendt ved bestemmelse af anbringelsessted, fordi der bliver visiteret til et anbringelsessted, som ikke har den særligt faglige indsigt, som testene peger på skal være til stede. Derudover er der fundet flere eksempler, hvor der i løbet af 2. og 3. fase handles på en måde, der er i modstrid med, hvad der er blevet anbefalet i den psykologiske undersøgelse.

Et eksempel på det sidste kunne være den dreng, der er beskrevet ovenfor som M. Den psykologiske udtalelse fra Bakkegården placerer ham intelligensmæssigt som ’metalt retarderet i

lettere grad'. Der findes indledningsvis et opholdssted til ham, som skulle have specielle kompetencer indenfor dette område, men som skal have ekstra støtte for at kunne rumme hans stærkt udadreagerende facon. Det viser sig imidlertid, at han alligevel ikke kan rummes, hvorefter han overflyttes til Akademiet. Akademiet har ingen specielle kompetencer til at kunne arbejde med en dreng med så lav IQ. Ikke desto mindre bliver der arbejdet med ham, og de mener, han er i udvikling. Efter ½ år opstår der problemer, drengen bliver igen psykologisk undersøgt, og denne gang er konklusionen, at der er tale om en psykiatrisk lidelse – Aspergers syndrom eller atypisk autisme.

Den unge anbringes efter første mislykkede forsøg på en institution (Akademiet), der ikke har særlig viden om svagt begavede unge og deres udvikling, og han sættes sammen med unge, der ikke er svagt begavede, men til gengæld har så mange andre talenter, at han kan komme ud for en særdeles uønsket påvirkning. Da han så på trods af dette falder til, vælges det alligevel ikke at satse fuldt ud på den mulighed. Han ender med at blive udskrevet til hjemmet efter en mellemstation (socialpædagogisk opholdssted), der opgiver i løbet af 14 dage.

Erfaringerne fra opholdet i den sikrede afdeling

Efter et ophold i en sikret afdeling udfærdiges en beskrivelse af afdelingens vurdering af den unge. Der er meget forskel på, hvordan forskellige fagpersoner opfatter en varetægtsfængsling eller et ophold på en sikret afdeling i fase 1 – fra tidsspilde og ventetid til en periode med pædagogisk påvirkningsmulighed. Ser man på sagsakterne er det for en stor del af de unge første gang i lang tid, at de kommer i en sammenhæng, hvor det rent faktisk er muligt for voksne at lære dem at kende og observere deres adfærd. Det bliver derfor også en vigtig mulighed for – uanset om den unge skal videre i en ungdomssanktion eller blot løslades – at vurderingen er så god som overhovedet mulig, fordi det kan blive et væsentligt arbejdsgrundlag fremover.

Vurderinger af en ung skrives altid på baggrund af observationer. Og der må altid, hvis vurderingerne skal være valide, være flere observationer, der peger i samme retning. Derudover bør det altid være muligt for andre (læseren) at efterprøve, om man er enig i vurderingerne. Derfor kræver en vurdering altid, at det klart kommer til at fremgå, hvilket empirisk materiale (f.eks. ved beskrivelse af situationer og handlinger), der ligger til grund for vurderingerne.

En grund til at dette præciseres er, at den samme ung meget ofte beskrives meget forskelligt af to forskellige sikrede afdelinger. Det er velkendt på sikrede afdelinger, at et ophold for en ung kan ende i daglige kæmpekonflikter på en afdeling, mens han ved en overflytning til en anden afdeling fuldstændig ændrer adfærd, hvorefter der stort set ikke længere er konflikter. Hvis det skal være muligt at uddrage pædagogisk læring af et sådant forløb må det studeres, hvad den ene afdeling gjorde, der bragte ham i affekt (beskrivelse af handlinger og situationer), ligesom det må beskrives, hvad den anden afdeling gjorde, hvorved man undgik affekthandlingerne.

Ved gennemlæsning af udtalelserne/vurderinger fra de sikrede afdelinger (der er læst udtalelser/vurderinger fra Sølager, Egely, Koglen, Sønderbro og Stevnstortet) er det ikke så mange, der kan leve til kravene om, at det skal være muligt at efterprøve vurderingerne.

Der skal her kommes med to eksempler, der placeres sig i hver sin kategori:
Det første eksempel er hentet fra en udtalelse fra Sønderbro:

”XX opførsel har været præget af rastløshed og tiltagende desperation. Han har derfor også været små-aggressiv i flere situationer, hvor vi har været kravsættende. Som eksempel kan nævnes, at han ønskede at få besøg af sin kæreste. Han gik derfor til afdelingslederen, hvor han først prøvede at overtale ved at spille på en opdigtet fortrolighed. Da det ikke lykkedes, forsøger han at skabe medlidenhed ved at græde, og da det heller ikke hjælper, bliver han truende og sparker til borde og stole”.

Det andet eksempel er hentet fra en udtalelse fra Bakkegården under et beskrivelsepunkt, der hedder ’forhold til de andre unge på afdelingen’:

”YY’s forhold til de andre unge kan stadig forekomme lidt anstrengt, da han stadig prøver at opnå anerkendelse hos de andre på et helt forkert og fejl-vurderet grundlag. De andre unge er også ofte trætte af YY’s noget barnlige opførsel”

Mens udtalelsen fra Sønderbro giver læseren mulighed for en vurdering af situationen og betydning for den fremtidige pædagogik i forhold til f.eks. konfrontationsniveau, bliver Bakkegårdens udtalelse nærmest et statement, der umuliggør pædagogisk refleksion.

I den akademiske verden vurderes skrifers betydning ofte på, hvor mange gange, der bliver refereret til dem. Hvis dette parameter anvendes på det pædagogisk indhold i udtalelserne fra de sikrede afdelinger, har de stort set ingen betydning. De virker til at være ’glemte aktstykker’ allerede meget kort tid efter den unge er udskrevet. Der kan være flere grunde til det. Nogle af disse grunde kan være:

- Kvaliteten af udtalelserne er for dårlig – jf. ovenfor
- Den åbne afdeling/sagsbehandleren mener, at konteksten på en sikret afdeling er så væsentlig forskellig fra den åbne afdeling, at observationerne og vurderingerne er uanvendelige
- At den åbne afdeling hylder princippet om at læse så lidt som muligt om de unge, inden de kommer ind på afdelingen

Med et generelt kvalitetsløft af udtalelserne kunne de få en funktion, der kunne bidrage til udviklingen af pædagogikken i 2. fase. På den måde kunne 1. fase også få en ’pædagogisk funktion’ i et sammenhængende sanktionsforløb, som det aktuelt er meget vanskeligt at få øje på, at de har.

Visitationen

Indstillingen til ungdomssanktion, der skal sendes til Politivadkaturen, udfærdiges af Lokalcentret og godkendes efterfølgende af ungdomssanktionskoordinatoren i FAF 10. kontor. Den formelle kompetence er fordelt således, at det er lokalcentret der tager stilling til handleplanens faglige del, mens det er 10. kontor, der tager stilling til økonomien. Lokalcentret har således beslutningskompetence i forhold til valg af egnet anbringelsessted, men 10. kontor skal godkende de økonomiske forhold omkring anbringelsen. Råder sagsbehandleren ikke over viden om mulige anbringelsessteder er det muligt at ringe til ungdomssanktionskoordinatoren i 10. kontor, der så forsøger at komme med mulige bud – evt. efter at have konsulteret en pædagogisk konsulent. Det har været tydeligt i interviewene med sagsbehandlerne, at de alle mener at have haft et godt samarbejde med 10. kontor, og de har draget nytte af at kunne ringe i tvivlstilfælde. To ud af de fire sagsbehandlere giver dog udtryk for, at det er tydeligt, at den service, der var i starten af

ungdomssanktionen, ikke længere er til stede. De efterlyser en opprioritering af denne støttefunktion.

Den gode visitationsproces kræver meget viden. Det kræver viden om den unges ressourcer og vanskeligheder. Det kræver viden om forskellige mulige døgninstitutioners/opholdssteders pædagogiske kompetencer, og det kræver viden om den elevgruppe, der i forvejen er på den institution, der udvælges. Når al denne viden samles vil det være muligt at foretage den gode visitation. Det betyder ikke, at unge nødvendigvis fejlanbringes, hvis denne viden ikke er til stede, men det betyder, at valget af institution i højere grad bliver 'tro og håb' på, at det er det rigtige valg, end 'viden om' at valget er det rigtige.

Udgangspunktet for Københavneruddannelsen var, at der skulle arbejdes på at etablere en pædagogik på Akademiet og andre institutioner, der kunne adfærdskorrigere og arbejde med unge, hvor en stor del af dem (om ikke alle) havde tidlige følelsesmæssige skader. Pladsen på Seden Enggård skulle anvendes til samme målgruppe men det var meningen at det var de mindst udadreagerende unge – og måske også lidt dårligere begavede -, der skulle visiteres til denne plads. I forhold til de tre pladser på Solhaven var det igen den samme målgruppe, men den mest udadreagerende del af målgruppen.

Solhaven har med sine seks afdelinger, der kan rumme unge med forskellige problematikker (selvom de alle er stærkt udadreagerende), bedre mulighed for at tage hensyn til den enkeltes problemstillinger og give et adækvat behandlingstilbud. Akademiets tilbud er i den henseende mere begrænset – der er kun 2 grupper af unge, og de støder ofte på hinanden i Fakultetet. Akademiet giver et behandlingstilbud, der retter sig mod en relativt bred målgruppe, men der er også unge, som ikke vil få det fulde udbytte ud af et ophold på Akademiet. Her tænkes på unge med psykiatriske lidelser og på unge, der intelligensmæssigt ligger under normalområdet. Disse unge vil ofte have brug for et andet hverdagsindhold, måske også en anden hverdagsstruktur og andre indlæringsformer, end dem der bliver benyttet på Akademiet. Visitationen må naturligvis tage højde for dette, men det er klart, at belægningsprocenten skal kunne forsvares økonomisk, hvis institutionen skal overleve. Det giver anledning til at overveje, i hvilke udstrækning Akademiet skal have de unge ind i husene, der har en anden 'målgruppeprofil'. Og hvis de skal det, hvad det bør betyde for medarbejdernes uddannelse, supervision m.v. Når man opretter et tilbud, der geares til at rumme en målgruppe af f.eks. tidligt skadede unge, må det overvejes hver gang, hvad der skal til for at de skal kunne rumme unge, der måske også er tidligt skadede, men derudover har andre meget alvorlige belastninger. Når opgaven falder udenfor institutionens 'kerneydelse', skal det overvejes, hvad der skal tilføres institutionen for, at de alligevel kan løse opgaven fagligt forsvarligt.

Visitationen med de mange samlede kompetencer (psykologisk, psykiatrisk, indgående institutionskendskab, økonomisk og ikke mindst pædagogisk) kunne således få kompetence til ikke alene at visitere en ung til den institution, hvor han ser ud til at passe ind – visitationen kan i denne konstruktion også være med til at pege på, hvordan institutionens rummelighed og kompetence til at kunne klare opgaven skal sikres. Der er næppe tvivl om, at en sådan 'vidensbank' kunne kvalificere anbringelsesarbejdet. Der er ikke set eller hørt om eksempler på, at stillingtagen til rammen for opgavens løsning har fundet sted for så vidt angår Akademiet, Seden Enggård og Solhaven. Der er på et enkelt privat opholdssted indgået aftale om en særlig indslusningsydelse i de første 3 måneder, men ellers er der ikke set sådanne konstruktioner.

Anden fase

Handleplanen

Der opereres med to forskellige styringsredskaber i forhold til anbringelsens indhold. Det er handleplanen og behandlingsplanen. Handleplanen er den anbringende myndigheds plan for, hvilke mål der skal nås i løbet af anbringelsen. Altså mål for f.eks. adfærdsændringer, uddannelse, arbejde, familierelationer m.v. Handleplanen er således styringsredskabet for indsatsen.

Behandlingsplanen er anbringelsesstedets plan for, hvilke behandlingstiltag, der vil blive taget i anvendelse for at nå de opstillede mål i handleplanen.

I forhold til handleplanen er det jævnlige set i sagerne, at indstillingen til dommeren om ungdomssanktion er skrevet direkte af som handleplan. Men indstillingen til dommeren er i de tilfælde, der er set i sagerne, for lidt konkrete til, at det kan udgøre handleplanen (jf ekspertgruppens mening om, hvad handleplanen skal indeholde). Punkterne i handleplanen skal kunne 'måles' således at forstå, at det skal være muligt at se, om målene bliver nået.

Handleplanen er endvidere et vigtigt koordinationsredskab, fordi den er med til at sikre, at såvel den unge som forældre og eventuelle andre samarbejdspartnere er orienteret om, hvad der skal ske i løbet af anbringelsen. Derfor er det naturligvis også meget betydningsfuldt, at handleplanerne rent faktisk bliver udfærdiget, og at de altså bliver udfærdiget på en måde, der gør det helt klart, hvad formålet med anbringelsen er. Handleplanen skal således på den ene side være præcis, men det kan samtidig gå hen at blive et problem, hvis den er så detaljeret, at den pædagogiske manørefrihed og dermed tilrettelæggelse af behandlingsplanen begrænses (se endv. s. 9).

Ekspertgruppen om ungdomskriminalitet mente således, at følgende krav måtte stilles til handleplanen:

- Den skal forholde sig til emotionel udvikling, social adfærd, boglig indlæring og praktiske gøremål for den unge
- Sport, beskæftigelse, uddannelse og skole skal indgå som delelementer
- Kognitive metoder og andre tilsvarende metoder kan anvendes
- Der skal være tale om lange forløb
- Der skal ske en konsekvent opfølgning på de enkelte delmål.

Desuden lagde ekspertgruppen vægt på, at "der er tale om et individuelt program, som indeholder et langsigtet perspektiv, og hvor der følges op i hele forløbet" (Ekspertgruppen om ungdomskriminalitet, 2001, s. 139).

I forhold til kvantiteten af handleplaner ser det ud som flg.:

	Handleplan for 2. fase	Handleplan for 3. fase
Ja – der er lavet handleplan	24 (80%)	13 (43%)
Nej – der er ikke lavet handleplan	6 (20%)	13 (43%)
Den unge er stadig i 2. fase		4 (13%)
Ialt	30 (100%)	30 (99%)

Tabel 1

Sættes disse tal i sammenhæng med de seneste tal om handleplaner for små børn anbragt udenfor hjemmet (SFI 04:17), er handleplaner for 2. fase generelt lidt dårligere end SFI's tal (i ca. 90% af

disse sager var der udarbejdet handleplan), mens tallene for handleplanen for 3. fase er markant ringere. Det skal samtidig pointeres, at der for SFI's tal gjorde sig gældende, at handleplanen for ca. en fjerdedel af de 90% var udarbejdet uden inddragelse af forældrene.

I interviewene med både forældrene og de unge var begge parter bekendt med, at der var skrevet en handleplan (om end en ung lige skulle bringes på sporet), men ingen havde indholdet af handleplanen så present, at de kunne gengive, hvad der stod.

Antallet af handleplaner for 3. fase må korrigeres, fordi sagsbehandlerne til de 4 unge, der stadig er i fase 2, stadig kan nå at få skrevet handleplaner. Skrives disse betyder det, at det er 56% af sagerne, der er skrevet handleplaner i, mens der er 44%, hvor der ikke er skrevet handleplaner⁵.

At der er så relativt få handleplaner for 3. fase kan have flere sammenhænge. Det kan skyldes:

- At den unge er fyldt 18 år, og derfor ikke regnes for 'rigtigt' at være underlagt 'børnebestemmelserne'.
- At sagsbehandlerne finder det vanskeligt konkret at definere, hvad planen skal være i 3. fase, når den ressourcemæssige ramme meget ofte er en 5 timers fast kontaktperson.
- At de forhandlinger, diskussioner og planlægninger af indsatserne i 3. fase er så omfattende, at det først er bagefter (altså langt inde i 3. fase) at handleplanen kan skrives. Og at den måske så går i glemmebogen.

Hvis det sidste er tilfældet, er det måske nok forståeligt, men det er temmelig problematisk, at det vigtigste styringsredskab er ikke-eksisterende i den fase, hvor indsatserne er vanskeligst at styre. Det er værd at pointere, at der for de nyeste sagers vedkommende i forhold til Akademiet er set endog meget detaljerede målsætninger for kontaktpersonens arbejde i 3. fase. Disse målsætninger kan stort set indgå direkte som handleplan, og da den unge har underskrevet planen, minder det meget om en egentlig handleplan blot skrevet på et stykke brevpapir i stedet for den autoriserede blanket.

I forhold til kvaliteten i handleplanerne er det meget svingende. Kun meget få er så konkrete, at de vil kunne anvendes som et redskab, hvor indsatsen kan 'måles'. Det kan selvfølgelig diskuteres, hvad 'opfølgning' er (jf. sidste krav på ekspertgruppens liste), men kun i 5 sager er der fundet revision af handleplanen, fordi den oprindelig plan er ændret/brudt sammen. I andre sager, hvor planerne dels er beskrevet tilstrækkeligt detaljeret, og hvor de er ændret undervejs i forløbet, er den ændrede kurs i sagen beskrevet i journalarkene, men disse ark bliver forældre, unge eller samarbejdspartnere ikke nødvendigvis gjort bekendt med.

Nedenfor anskueliggøres det kontinuum, som handleplanerne bevæger sig indenfor:

Handleplan 1:

- *XX skal fastholdes i et konkret forløb m.h.p. at skabe en stabil hverdag*

⁵ Det er blevet forsøgt at gruppere sagerne i nye sager (unge har fået dom i perioden 2003 – 2005) og gamle sager (unge der har fået dom i perioden 2001 – 2002) for at se, om der kan ses en sammenhæng mellem rutine i arbejdet med ungdomssanktionen og handleplaner. Resultatet var, at 5 ud af de 6 i 2. fase, hvor der ikke var skrevet handleplan, var nye sager, mens altså kun 1 var en gammel sag. For så vidt angår 3. fase var 9 ud af de 13 sager nye sager, mens kun 4 sager var gamle sager.

- *XX skal i gang med et uddannelsesforløb, der skal fortsætte i fase 3 og efter ungdomssanktionens ophør*
- *XX skal fastholdes i en tilværelse uden hash*
- *XX skal fastholdes i at undgå kriminelle miljøer*
- *XX's evt. behov for støtte i fremtiden skal klarlægges*
- *XX skal afslutte folkeskolen, samt få kendskab til forskellige håndværksmæssige fag. Han har selv givet udtryk for interesse i håndværksfag*
- *XX skal en måned før ophør af fase 2 tildeles kommende kontaktperson for fase 3.*

Denne handleplan er konkret, men overlader det samtidig til institutionen at finde ud af, hvordan der skal arbejdes pædagogisk for at indfri målene for indsatsen. Konkretiseringen betyder, at det vil være klart for alle, der har set denne plan, om målene bliver nået. Og de indsatser, der sættes i værk undervejs i forløbet, kan hente deres meningsfuldhed i målene.

Handleplan 2:

- *Formålet er at give YY et kvalificeret tilbud om socialpædagogisk behandling således at formålet med ungdomssanktionen opfyldes.*

Handleplan 3:

- *Akademiet vurderes til at være det rette sted for ZZ under ungdomssanktionens fase 2, idet ZZ herved kan passe sin kompenserende danskundervisning på Hovedstadens Ordblindeskole.*

For de to sidstnævnte handleplaner er det umuligt både for den unge, forældrene og andre samarbejdspartnere at tage stilling til indholdet i foranstaltningen. Derudover er det helt umuligt for institutionen (i sidste eksempel altså Akademiet) at gennemskue hvilke punkter, der skal arbejdes med, og altså også hvilke punkter, deres indsats vil blive 'målt' på.

Ved gennemlæsning af sagerne er det generelle indtryk, at der er for mange handleplaner, der er meget lidt konkrete, og der er en del, hvor indstillingen til politiadvokaturen skrives af. Det ser ikke ud til, at forskellene knytter sig specielle Lokalcentre. Det ser ikke engang ud til, at det nødvendigvis knytter sig til personer, fordi der er et eksempel på, at den samme sagsbehandler i en sag har skrevet en meget lidt konkret handleplan, mens hun i en anden sag, har skrevet en meget konkret handleplan. Under alle omstændigheder virker det til at være et udviklingspunkt, der bør arbejdes mere med – evt. i netværks- og erfaringsudvekslingsgrupper.

Skift i anbringelsessted undervejs – i forhold til den landsdækkende SFI-undersøgelse

Kontinuitet i anbringelsen er et af de plusbegreber, som der kan læses i de fleste fagbøger og rapporter indenfor området. Og kontinuitet er vigtigt, når et barn eller en ung knytter sig til en voksen, til en plejefamilie eller til andre børn og unge. Men kontinuiteten er naturligvis ikke et mål for enhver pris. Der kan være grunde, der betyder, at det er bedst for barnet eller den unge at skifte anbringelsessted. Generelt er skift dog problematiske, og det er i hvert fald problematisk, hvis der sker mere end et skift. Specielt i forhold til ungdomssanktionsdømte unge er skift problematiske. Det er kun et år til det intensive socialpædagogiske behandlingsforløb, og hvis dette forløb brydes op i 2 eller måske 3 forskellige anbringelsessteder, vil det ikke være muligt at arbejde med den adfærdændring, som oftest er et af hovedmålene i handleplanerne.

I SFI's rapport (SFI, 05:06, s. 37ff) sættes der fokus på de såkaldte uplanlagte skift. Altså skift hvor den unge enten flyttes til en anden fase 2-institution eller hvor der sker tilbageførsel til en sikret afdeling (1. fase).

I SFI's undersøgelse var der ud af i alt 72 unge kun 24 unge, der ikke havde gennemgået andre skift, end de planlagte (altså skift fra fase 1 til fase 2 og skiftet fra fase 2 til 3). De øvrige 48 unge havde alle oplevet enten at være tilbageført til sikret afdeling eller være overflyttet til en anden fase 2 – institution. Disse 48 unge havde tilsammen været ude for 130 af den slags skift⁶, hvilket svarer til lidt mindre end 2 overførsler af den samlede gruppe på 72 unge. Af de 130 skift er 34 af disse skift mellem sikrede afdelinger i 1. fase (SFI, 05:06, s. 39) . De resterende 96 skift er altså sket i 2. fase, hvilket svarer til 1,3 skift i gennemsnit for hele gruppen.

En lignende opgørelse på unge-materialet i denne undersøgelse viser et noget andet billede. Det er ikke muligt ud af materialet at se skiftene i 1. fase, hvorfor opgørelsen altså kun vedrører 2. fase. Af materialets 30 unge har 10 enten været tilbageført til sikret afdeling (10 unge), skiftet anbringelsessted så der undervejs er fundet en ny fase 2-institution (4 unge) eller tilbageført og skiftet anbringelsessted (4 unge). Som det kan ses af tallene, er det i vid udstrækning de samme unge, der skifter anbringelsessted i forløbet.

Opstillet i tabel ser tallene ud som flg.:

	Antal unge	Antal unge der har oplevet uplanlagte skift i 2. fase	Antal uplanlagte skift i anbringelsessted i 2. fase	Antal skift pr. ung i gennemsnit
SFI (05:06)	72	48 (67%)	96	1,33
København	30	11 (37%)	23 ⁷	0,76 ⁸

Tabel 2

Som det ses af tabellen, oplever 67% af de unge i SFI-undersøgelsen uplanlagte skift, mens det for de unge Københavns Kommune anbringer kun gælder for 37%. Alt andet lige betyder det, at de Københavnske unge får et forløb, der er præget af mere sammenhæng og kontinuitet, end det gør sig gældende for de unge i SFI-undersøgelsen. Selvom der er tale om en markant positiv forskel i forhold til tallene på landsplan, vil det være et rimeligt mål, at antallet af skift skal reduceres yderligere, fordi kontinuiteten er helt afgørende for positive sociale forandringer i den unges liv, når der er tale om et så relativt kort behandlingsforløb (et år på en behandlingsinstitution).

Overgangen til 3. fase - foranstaltningformerne.

Der ligger i forhold til ungdomssanktionens 3. fase ingen lovmæssige begrænsninger på, hvor intensiv indsatsen i 3. fase kan/skal være. Der er således et ganske stort spænd i forhold til indsatsens intensitet – fra nogle få timers kontaktperson ugentlig til døgnanbringelse. De springende

⁶ Det drejer sig om overførsel til anden sikret institution, til anden åben institution/opholdssted, tilbageførsler, overførsel mellem sikrede institutioner under tilbageførsler og overførsel til varetægtsfængsel/surrogat.

⁷ To af de unge i materialet står alene for 10 af de uplanlagte skift.

⁸ Tallene i de to opgørelser er ikke umiddelbart sammenlignelige, fordi der indgår tal fra Københavns Kommune i SFI's evaluering, og der er tale om forskudte tidsperioder. Hvis SFI's evaluering blev 'renset' for tallene fra Københavns Kommune ville det f. m. t. betyde en større forskel.

punkter i valg af indsats ser ud til at være den unges (evt. manglende) motivation på den ene side og økonomiske overvejelser på den anden side⁹.

Ser man på de unges motivation viser de fire gennemførte interviews, at der ikke var nogen af disse unge, der ønskede at fortsætte en anbringelse udover den domsfastsatte 2. fase. Det skinner formentlig igennem, at ungdomssanktionen er en dom. Når man har afsluttet 2. fase er 'man' godt på vej til at blive en 'fri mand'. Og hvornår har nogen sidst hørt om nogen, der ønskede deres fængselsophold forlænget.

På den anden side er konceptet på Akademiet også, at det er en 2. fasesinstitution¹⁰, hvor de unge skal ud efter 2. fase. Så signalet kan måske opfattes som om, at 2. fase både er en hjælp og en straf, og når 2. fase er overstået, er den 'værste' del af straffen også ved at være udstået

Denne del tager sig anderledes ud på Solhaven, hvor ledelsen åbent har givet udtryk for, at de mener, at et år i behandlingsfasen (2. fase) ofte vil være for lidt tid til at gennemføre gennemgribende adfærdsændringer, der samtidig skal forankres i den unge på en måde, så det også gør det muligt at fastholde forandringerne, når de udskrives. Derfor arbejder Solhaven i deres forløb også på at motivere de unge til et længere ophold. Det lykkes i nogle tilfælde, men herefter kommer den næste hurdle, nemlig at 'motivere' sagsbehandleren, hvilket iflg. Solhaven kan være næsten lige så vanskeligt.

I andre tilfælde lykkes det ikke for Solhaven at motivere den unge for et længere ophold, og de udskrives så i lighed med de unge fra Akademiet (og Seden Enggård m.v.) til foranstaltninger i nærmiljøet. Planlægningen af foranstaltningerne i 3. fase begynder sagsbehandler og 2. fasesinstitution at tage hul på i det sidste halvår af 2. fase. Foranstaltningsformerne er opgjort i tabel 3¹¹.

Stadig i ungdomssanktionens 2.fase	Anbragt på anden institution – hybelprojekt m/tilsyn og lignende	Fast kontaktperson og bopæl hos forældrene	Fast kontaktperson og hybel/ungdomsbolig	Fortsat anbragt på 2. fasesinstitutionen	Udskrevet til 3. fase uden formel støtte.	Indsat til eller afventer afsoning som følge af ny kriminalitet
3 ¹²	4	7	6	6	1	2

Tabel 3

Kategorien 'Anbragt på anden institution – hybelprojekt m/tilsyn og lign' er en kategori, der i sær anvendes på Amager (Hjulfmagerstien). Der er tale om institutionalisering af en tilsynsfunktion. Det er en anden form end f.eks. den mere traditionelle faste kontaktperson tilknyttet et Lokalcenter. Imidlertid er selve indholdet i store træk det samme – en bolig udenfor en døgninstitution med tilsyn fra en voksen, der skal støtte, guide og vejlede og samtidig har en kontrolfunktion i forhold til at aftaler omkring skole, arbejde, fritid, adfærd, misbrug osv. bliver overholdt.

⁹ Indsatserne og problematikkerne i 3. fase af ungdomssanktionen minder meget om målsætninger og problematikker fra efterværnsområdet. For en nærmere beskrivelse og definition af efterværn se Jensen, Peter og Malmborg, Esther: *Udskrevet til samfundet*, 2005. Rapporten kan downloades på hjemmesiden: www.ufc-bu.dk.

¹⁰ Selvom der er en lille håndfuld eksempler på unge, der har været nogle få måneder udover 2. fase

¹¹ Det samlede antal sager i denne tabel kommer 'kun' op på 29, hvilket skyldes, at en sag (på den unge mand som over 18-årig) ikke kunne findes i Arkivet.

¹² Der opereres i table 1 med 4 unge, der var fortsat var i 2. fase. Den ene af disse unge er der lagt plan for i 3. fase, hvor han figurerer i kategorien 'Fast kontaktperson og hybel/ungdomsbolig'.

Det betyder, at denne måde at yde støtte på (også selvom den er forskellig i intensitet m.v. fra ung til ung) anvendes i 17 af de 26 sager, som er overgået til 3. fase. Herudover vides det, at det i den sag, hvor der ikke var givet en formel støtte, faktisk også blev givet støtte a la en kontaktperson, da støtten blev givet vederlagsfrit af den tidligere kontaktperson på Akademiet. Det betyder, at det er 18 ud af de 26 sager (svarende til ca. 70%), og der er derudover 6 unge, der stadig er anbragt på 2. fasesinstitutionen, hvor det er sandsynligt, at en del af dem faktisk vil blive tilbudt en lignende foranstaltning, når deres døgnforløb afsluttes.

Kontaktpersonerne (uanset hvordan de er ansat) får således en helt central position i 3. fase, fordi de oftest er den eneste professionelle voksenperson, der er tæt på den unge i hverdagen. Og de er ofte de eneste, der har snor i, om den unge overholder de indgåede aftaler. Undersøgelsen vil derfor i afsnittet 'Tredje fase' se nærmere på kontaktpersonerne og deres rammer for at udøve deres funktion.

Tredje fase

Handleplanerne i 3. fase.

Når kontaktpersonerne er så betydningsfuld en del af 3. fase bliver det også helt nødvendigt, at der er etableret en gensidig overenskomst om, hvad deres funktion er. Der bør lægges en handleplan, som udfærdiges, diskuteres og til sidst underskrives af den unge (og forældremyndighedsindehaveren, hvis den unge stadig er under 18 år.). Handleplanen er faktisk på dette tidspunkt mindst lige så vigtig som i 2. fase, fordi der er tale om en langt mere individuel indsats, der primært fungerer i den unges eget miljø. Retningsbestemmelsen af indsatsen er derfor helt nødvendig, fordi det traditionelt er vanskeligt i pædagogisk 'alenearbejde' dels at holde fokus, og dels at huske kontrolfunktionen, som rollen især kræver, når der er tale om en dom.

Det er derfor også problematisk, når det ser ud til, at der kun ligger handleplaner i 56% af sagerne. Det betyder, at der imellem de forskellige samarbejdspartnere kan opstå usikkerhed om, hvad opgaven egentlig er. I praksis betyder det, at sagsbehandleren måske tror, at det er kontaktpersonens opgave at tage sig af kontakten til f.eks. Spydspidsen, mens kontaktpersonen mener, det er sagsbehandlerens opgave. Det kan komme til at betyde, at vigtig tid i den tidsbegrænsede periode går tabt med at vente på hinanden, hvor tiden kunne have brugt mere hensigtsmæssigt til at få den unge til at bide sig fast i tilbuddet fra Spydspidsen.

Ligesom under handleplanerne i 2. fase er der stor forskel på kvaliteten og konkretiseringsgraden i handleplanerne i 3. fase. Der er set eksempler på, at der fra Akademiet sammen med den unge, den faste kontaktperson og sagsbehandleren er opstillet en plan for, hvad kontaktpersonens opgaver og pligter er, og hvad den unges opgaver og pligter er (en anonymiseret udgave af en sådan plan er vedlagt til inspiration som bilag til rapporten).

Faste kontaktpersoner – spørgeskemaundersøgelsen

Det fremgik af afsnittet 'Undersøgelsens metoder', at en af metoderne til belysning af 3. fase var en spørgeskemaundersøgelse af kontaktpersonerne. Denne undersøgelses primære mål var at afdække det gennemsnitlige ugentlige kontakter, kontakter til andre end den unge og hvor kontaktpersonen får sin opbakning/støtte. Som det fremgår af det i bilag vedlagte spørgeskema blev disse primære mål suppleret med andre mål som f.eks. at afdække ansættelsesforhold og antal timer, og på indholdssiden af afdække f.eks. oplevet sammenhæng i forløbet for den unge og kontaktpersonen, mødeaktiviteter og præcisering af opgaven, relationen til den unge og kontakternes indhold. Derudover blev der i skemaet åbnet mulighed for nogle åbne svarkategorier.

Der blev i alt udsendt 22 spørgeskemaer. Af disse kom 17 retur, hvilket svarer til en svarprocent på 77. Der blev også sendt skemaer til Solhaven, men det viste sig, at der var tale om unge, der stadig var døgnanbragt, hvorfor besvarelserne ikke kan sammenlignes med besvarelserne fra kontaktpersonerne, der fører tilsyn med de unge i den unges egen bolig eller i forældrenes hjem. Skemaerne fra Solhaven er derfor sorteret fra. Det betyder, at der tages udgangspunkt i, at der er udsendt 19 skemaer, hvoraf 14 er kommet retur, hvilket giver en svarprocent på 74. Det er imidlertid ikke altid, at antallet af svar i nedenstående tabeller svarer til 14. Det kan enten være lidt højere eller lidt lavere, men det skyldes i så fald, at nogen ikke har svaret på netop det spørgsmål, eller at en eller to har sat to krydser.

I alt blev der således udsendt 22 skemaer. Som det fremgår ovenfor var 6 unge stadig anbragt i 2. fasesinstitutionen i 3. fase (heraf 2 på Solhaven hvor den sidste dreng fra Solhaven var hjemgivet

men tilsyneladende uden kontaktperson men tilknyttet Sjakket). Derudover kunne en sag ikke findes, og 4 unge var fortsat i 2. fase.

Ansættelsesforhold

Ansættelsesforhold er i sær interessante, fordi det viser, hvor i det sociale system man er tilknyttet som kontaktperson – er det på foranstaltningsdelen eller på forvaltningsdelen. For de to første svarkategorier vil der primært være tale om personer tilknyttet forvaltningen, mens de for de sidste 3 kategorier primært vil være personer knyttet til foranstaltningen.

Fast kontaktperson, Servicelovens § 40 stk. 2 nr. 7	9
Personlig rådgiver, Servicelovens § 40 stk. 2 nr. 6	0
Pædagog på den institution den unge er anbragt på	1
Pædagog på den institution den unge har været anbragt på	1 ¹³
Jeg har kendt den unge inden han/hun kom på institution i ungdomssanktionens 2. fase	3 ¹⁴
Det ved jeg ikke	2

Tabel 4

Som det ses af tabellen har 9 ud af de 13, der har svaret på dette spørgsmål, svaret, at de er ansat som faste kontaktpersoner. Alle er ansat/aflønnet af forvaltningen. Der er imidlertid forskel på, hvor tæt kontaktpersonerne er på f.eks. sagsbehandler alt efter forvaltningstilknytning. En fast kontaktperson, der er ansat 37 timer som kontaktperson til flere unge på et lokalcenter, vil således typisk have sin daglige gang på lokalcentret, og vil derfor også have nemmere adgang til andre forvaltningsansatte kolleger. Faste kontaktpersoner knyttet til en ung vil typisk være 'fundet' i den unges professionelle/private netværk, og vil derfor ikke have en særlig tilknytning til forvaltningen.

Der er foretaget en opgørelse, der viser, hvordan kontaktpersonerne fordeler sig i forhold til tilknytning til forvaltningen.

Faste kontaktpersoner med fast ansættelse som kontaktperson 37 timer ugentlig	5
Faste kontaktpersoner med ansættelse til få unge og med andet civilt erhverv udover kontaktpersonopgaven	5 ¹⁵
Andet	1 (direktør for firma der arbejder med tilsyn med unge) 1 (gadeplansmedarbejder)
Uoplyst	1

Tabel 5

¹³ For 1 person der har sat kryds i dette felt gælder, at denne person også har sat kryds i feltet fast kontaktperson § 40 stk. 2 nr. 7

¹⁴ For 2 personer der har sat kryds i dette felt gælder, at de også har sat kryds i feltet fast kontaktperson § 40 stk. 2 nr. 7

¹⁵ En af de faste kontaktpersoner i denne kategori varetager to kontaktpersonordninger, men har andet erhverv herudover.

Af det samlede antal kontaktpersoner har 10 tilsyn med andre unge udover den unge, de er blevet spurgt om i ansøgningsskemaet. Fordeling af antallet af tilsyn ser således ud:

Antallet af tilsyn	Antal kontaktpersoner
Kun tilsyn med en ung	2
Tilsyn med 2 unge	2
Tilsyn med 3 unge	1
Tilsyn med 4 unge	1
Tilsyn med 5 unge	0
Tilsyn med 6 unge	2
Tilsyn med 7 unge	2
Ønsker ikke at oplyse antallet	2
Ikke svaret på spørgsmålet	2

Tabel 6

Antal timer pr. uge

Når en så stor del af kontaktpersonerne har flere tilsyn bliver det nødvendigt for dem at et nærmere defineret antal timer pr ung, så de kan fordele deres indsats i forhold til antallet af timer. Derudover har forvaltningen og foranstaltningen sandsynligvis et behov for at sætte et timetal på kontaktpersonsforholdet for at kunne definere økonomien i støtteforholdet. Antallet af timer ser ud som flg.:

Antal timer pr. ung pr. uge ¹⁶	Antal kontaktpersoner
4 timer	1
5 timer	5
10 timer	2
15 timer	2
Ikke svaret på spørgsmålet	4 ¹⁷

Tabel 7

Når der herefter ses på, hvad de 'bevilgede' kontaktpersonetimer anvendes til i forhold til personlige kontakter, tegner der sig et klart billede af, at der bliver leveret det antal timer, som der betales for. Således er der nøje overensstemmelse mellem de bevilgede timer og de ydede timer.

I forhold til den personlige kontakthypighed ser det ud som flg.:

Antal personlige kontakter pr. uge	Antal kontaktpersoner
Mindre end 1 gang	0
1-2 gange	8
3-4 gange	2
Mere end 4 gange	1
Ikke svaret på spørgsmålet	3

Tabel 8

¹⁶ Her er der naturligvis tale om den unge i ungdomssanktionens 3. fase, som kontaktpersonen er blevet spurgt ind til i spørgeskemaet.

¹⁷ 2 af de 4 medarbejdere, der ikke har svaret på spørgsmålet, har tidligere været ansat på den institution, hvor drengen har været anbragt. De er ofte ikke særlig optaget af, hvor mange timer der er bevilget og hvor mange timer, der bliver brugt. Således vides det, at en af de to personer ofte har drengen med hjemme i weekenden og til andre højtider – også til overnatning. Hvis det bliver talt op som kontaktpersonetid, vil det formentlig være tale om et betydeligt højere timetal, end det der er bevilget.

For den tredje gælder, at hun har været fast kontaktperson 37 timer ugentlig, men antallet af timer til hver enkelt ung har ikke været defineret.

Den fjerde var ansat på den institution, hvor den unge var anbragt, mens han boede selvstændigt og var i tilsyn.

I forhold til telefonisk kontakthypighed, ser det ud som flg.:

Antal telefoniske kontakter pr. uge	Antal kontaktpersoner
Mindre end 1 gang	2
1-2 gange	3
3-4 gange	3
Mere end 4 gange	4
Ikke svaret på spørgsmålet	2

Tabel 9

Som det fremgår af tabel 8 og 9 er der tale om en ret hyppig kontakt. Spørgsmålet er selvfølgelig stadig, om denne kontakthypighed er nok, hvis der skal skabes eller blot fastholdes en ændring i den unges adfærd, i forhold til den unges adfærd inden ungdomssanktionen.

Uanset dette kvalitative spørgsmål er det klart, hvis tallene sammenholdes med de besvarede spørgeskemaer, som danner udgangspunkt for tallene fra tabel 6, så bekræfter det den tidligere konklusion om en meget nøje sammenhæng mellem bevilling af timer og den tid kontaktpersonerne anvender til støtteforløbet.

Støtte til kontaktpersonernes indsats.

Den gruppe unge, der arbejdes med i ungdomssanktionen, er stort set alle præget af opvækstforhold, som er stærkt problematiske, og som har påvirket udviklingen af den unges identitet og den unges adfærd. Derudover har opvækstvilkårene for en stor del af disse unge også haft betydning for deres evne til at indgå i og udgøre en del af positive sociale og følelsesmæssige relationer. Deres evne til at indgå i sociale relationer og forstå andres følelser er ikke blevet tilstrækkeligt udviklet til umiddelbart at indgå i normalsammenhænge.

Netop det at den unges evne til empati og følelsesmæssig tilknytning er reduceret betyder, at relationsdannelsen og dermed etablering af den tilknytningsperson som oftest er nødvendig for at fastholde eller understøtte den unges udvikling, er et meget vanskeligt og kompliceret forhold, som der må arbejdes med og reflekteres over i hele forløbet. Det er derfor helt nødvendigt, at der er den fornødne støtte og (kollegiale) supervision, hvis kontakt-/relationspersonen skal være i stand til dels at se sig egen professionelle rolle på en reflekteret måde, og dels skal være i stand til at undgå at indgå alliancer i dette individuelle arbejde med unge, hvor dagsorden ofte er magten, og ikke at man skal kunne lide hinanden.

Kontaktpersonernes svar på dette tema skal primært findes i spørgeskemaets svar 35-37. Ud af de 13, der har svaret, svarer 11, at de har hentet personlig og faglig inspiration hos andre. De 2 der svarer, at de ikke har hentet inspiration hos andre, er begge faste kontaktpersoner, der aflønnes med 5 timer ugentlig. Den ene har 5 andre tilsyn og den anden har 1 ung mere i tilsyn.

Hvor de resterende 11 har søgt/fået støtte, fordeler sig som vist i tabel 10:

Andre professionelle	Kontaktpersonernes kontakter til inspiration og støtte i forløbet
Andre faste kontaktpersoner	4
Teammedarbejder	5
Teamchef	1
Teammøder	2
Supervision	4
Andre professionelle der kender den unge	5
Private kontakter	2
Andre	0
Ikke svaret på spørgsmålet ud over de 2 kontaktpersoner, der ikke havde søgt støtte.	3

Tabel 10

Der kan ikke ud af skemaet ses nogen sammenhæng i, hvem der søger støtte hvor. Af interviewene ser det dog ud til, at de kontaktpersoner, der har en forvaltningstilknytning generelt har bedre mulighed for støtte og inspiration. Det skyldes formentlig, at de har deres daglige gang på Lokalcentret og dermed har en meget nem adgang til andre professionelle, der arbejder med den unge. Når man ser på, hvem der har taget initiativ til den personlige og faglige støtte og inspiration, ser det ud som vist i tabel 11.

Mulige personer eller fora der kan tage initiativ til den personlige og faglige støtte og inspiration	De personer eller fora kontaktpersonerne peger på, der har taget initiativ til støtte og inspiration i arbejdet
Jeg deltager i faste møder med andre faste kontaktpersoner, hvor vi drøfter de unge, vi er kontaktpersoner for	5
Jeg har fast aftale om supervision	6
Det har jeg selv hver gang	3
Oftest har det været mig selv	3
Det har både jeg og andre faste kontaktpersoner	1
Det har sagsbehandler	2
Det har teamchef	1
Det har mit private bagland	0
Det har andre	0
Ingen	0
Ikke svaret på spørgsmålet	3

Tabel 11

Af de 6 personer, der har markeret, at det var dem selv hver gang, eller at det oftest var dem selv, der tog initiativ til faglig støtte og inspiration, er de to ikke klar over, hvordan de er ansat. For de 4 øvrige gælder, at de er ansat som faste kontaktpersoner. For alle gælder, at de ikke er en del af det faste kontaktpersonkorps, der oftest er knyttet til Lokalcentrene – enten direkte eller via distriktets ungdomsrådgivning.

Når man ser på den opgave det er at integrere de unge, der er vanskeligst at integrere overhovedet, og som der er brugt betydelige ressourcer på i behandlingsfasen (2. fase), og for en stor del også før ungdomssanktionen, så virker det ejendommeligt, at 6 personer ud af 14, der skal stå for integrationsopgaven, selv skal søge støtte og inspiration til denne opgave. Der er brug for en meget fast, professionel og målrettet ramme, der kan guide disse frontmedarbejdere på den vanskelige opgave, de har påtaget sig.

Relationerne i 3. fase.

Der er spurgt ind til relationsdannelsen i 3. fase. Når dette tema er taget med – og det er vanskeligt i et spørgeskema – er det primært for at danne sig et indtryk af, hvor hurtigt kontaktpersonerne kan tage sig betydning i den unges liv. 9 ud af de 14 har opnået en relation til den unge, så den unge selv opsøger kontaktpersonen personligt eller telefonisk, når han har problemer.

Svarene på hvor lang tid, det har taget at opbygge denne relation, er vist i tabel 12:

Anslået tid på relationsdannelsen	Kontaktpersonernes svar
Relationen var etableret fordi jeg har været kontaktperson gennem hele forløbet	4
Ca. 1 måned	4
Ca. 3 måneder	2
Ca. 6 måneder	0
Mere end 6 måneder	0
Ikke svaret på spørgsmålet	4 ¹⁸

Tabel 12

3 ud af de 4 der har svaret, at de havde været 'kontaktperson gennem hele forløbet' har også svaret på spørgsmål 3, at de har kendt den unge, inden han kom i 2. fase. For den sidste (der er en af de interviewede kontaktpersoner) gælder, at han har kendt den unge inden sanktionsforløbet. Desuden er det bemærkelsesværdigt, at kun 1 af disse 4 kontaktpersoner var tilknyttet socialforvaltning som fast (professionel) kontaktperson.

Det kan konkluderes, at kontaktpersonerne relativt hurtigt tiltager sig en betydning i den unges liv, hvor den unge i hvert fald gør brug af den funktionelle side af relationen.

Den oplevede sammenhæng

En del af kritikken i den tidligere omtalte SFI undersøgelse (SFI, 05:06, 2005) var, at det ikke blev oplevet (af de unge og deres forældre og ofte heller ikke af de professionelle), at der var og er en sammenhæng mellem faserne, eller at det er muligt at etablere en mening ved at fortage sig noget i fase to, der fører hen mod et mål i fase 3 eller for den sags skyld efter fase 3.

Både unge og forældre er blevet spurgt om det samme i interviewene. Kun en enkelt af de unge har været i stand til at se en sammenhæng og finde en logik i forløbet. De øvrige bliver primært forundret over spørgsmålet. Det er klart, at unge der har vanskeligt ved at se mere end 1½ dag frem i tiden, også vil have vanskeligt ved at forholde sig til, om der er en sammenhæng i et toårigt forløb. De interviewede forældre havde imidlertid lige så vanskeligt ved det. For to af disse forældre var det meget vanskeligt som interviewer at danne sig et indtryk af, om de overhovedet forstod spørgsmålene. Og da dette spørgsmål rummede et af de højeste abstraktionsniveauer i den samlede buket af spørgsmål, er det tvivlsomt, hvad disse forældre har svaret på. En af de andre forældre gav imidlertid klart udtryk for, at hun syntes, det havde været vanskeligt at se forløbet i de 3 faser som en helhed. For hende var det snarere adskilte 'aktioner', der ikke havde ret meget med hinanden at gøre.

Ser man på kontaktpersonernes svar ser det ud som vist i tabel 13 og 14:

¹⁸ For alle der ikke har svaret på dette spørgsmål gælder, at de er ansat 5 timer eller mindre på den unge. For to af kontaktpersonerne vides, at den unge ikke er personligt og telefonisk opsøgende i forhold til kontaktpersonerne. For det tredje kontaktpersonsforhold varede det kun i ca. en måned. For det sidste kendes der ingen nærmere begrundelser for den manglende besvarelse.

Svarkategorier for sammenhæng i forløbet	Kontaktpersonernes opfattelse af hvordan 'deres' unge har opfattet sammenhængen i forløbet
Ja, høj grad af sammenhæng	0
Ja, nogen sammenhæng	2
Begrænset sammenhæng	4
Nej, ingen sammenhæng	4
Det ved jeg ikke	0
Ikke svaret på spørgsmålet	4

Tabel 13

Svarkategorier for sammenhæng i forløbet	Kontaktpersonernes opfattelse af hvordan de selv har opfattet sammenhængen i forløbet
Ja, høj grad af sammenhæng	0
Ja, nogen sammenhæng	3
Begrænset sammenhæng	4
Nej, ingen sammenhæng	2
Ikke svaret på spørgsmålet	5 ¹⁹

Tabel 14

Generelt tyder tallene sammenholdt med interviewene på, at de unge har meget vanskeligt ved at se sammenhængen i det 3-fasede forløb, de enten har været igennem, eller som de er på vej igennem. Den manglende opfattelse af sammenhæng hos de unge kan naturligvis tolkes i retning af deres individuelle manglende evne til at tænke langsigtet og strategisk. Men når kontaktpersonerne i 6 ud af 9 tilfælde har vanskeligt ved at se en sammenhæng (som de jo gerne skulle være med til at formidle), er der enten noget galt med sammenhængen, eller der er noget galt med formidlingen af sammenhængen.

Samarbejdet med sagsbehandlerne

Et af de temaer der altid fylder en del, når der diskuteres pædagogik i forhold til døgnforanstaltninger er samarbejdet med sagsbehandlerne. Ofte ligger der så mange indforståetheder, at et blik eller et træk på skuldrene kan være nok til at forklare andre i lokalet, at 'det er bare endnu en sagsbehandler, der har blokeret for sagens løsning'. Derfor er der her blevet spurgt direkte ind til kontaktpersonernes opfattelse af samarbejdet med sagsbehandlerne. Svarene på spørgsmålet om samarbejdet med sagsbehandlerne ser således ud:

Svarkategorier på om kontaktpersonen mener at samarbejdet har fungeret godt.	Kontaktpersonernes vurdering af samarbejdet
Ja	11
Nej	5

Tabel 15

Som det fremgår, er der afgivet 16 svar, hvilket skyldes, at der er to kontaktpersoner, der både har haft erfaringer med et godt samarbejde og med et mindre godt samarbejde. Der var i spørgeskemaet givet mulighed for, at de kontaktpersoner, der havde svaret nej, kunne skrive det, de opfattede som de væsentligste barrierer for et godt samarbejde. Det kom der følgende kommentarer ud af fra de 5, der havde svaret nej:

- Hun havde ikke tid

¹⁹ For de 4 henholdsvis 5 faste kontaktpersoner der ikke har svaret på spørgsmålet i tabel 13 og 14 gælder for de fire i begge tabeller, at de ikke har kendt den unge før 3. fase, og de er derfor ikke blevet bedt om at tage stilling til spørgsmålet. For den sidste vides ikke, hvorfor han ikke har svaret.

- Hun havde ikke indsigt
- Interessekonflikt om den unge
- Svær at komme i kontakt med
- Mangler indsigt i sagen
- Mangler viden om ungdomssanktionen
- Tvivl om motiver og intentioner
- Vi havde forskellig opfattelse af den unge
- Vi brændte ikke begge for hans sag
- Så forskellige ressourcer i den unges familie

Ser man på tallene, hvor der gives udtryk for tilfredshed med samarbejdet med 11 sagsbehandlere ud af 16 mulige, giver det stof til eftertanke. Samarbejdet på tværs mellem forvaltning (sagsbehandler) og foranstaltning (kontaktperson) ser ud til at gå langt mere 'glat', end man ofte får indtryk af, når ansatte i 'foranstaltningsverden' udtaler sig om samarbejdsrelationerne. Gad vide om der eksisterer en myte?

Indsatsen i forhold til de forskellige arenaer

Et ungdomsliv består af mange arenaer. Arenaer hvor livet udspiller sig, og hvor det er betydningsfuldt at være integreret. Arenaer hvor man møder andre mennesker, som man spejler sig i, og hvor man danner billeder af sig selv. Det er selvsagt betydningsfuldt, at de unge i 3. fase ser så mange af disse arenaer, og at der bliver arbejdet med integration på så mange af disse arenaer som muligt. Derfor er det også interessant, hvilke arenaer kontaktpersonernes støtteforanstaltninger retter sig imod.

Svarkategorier for støtte til forskellige arenaer i den unges liv	Kontaktpersonernes støtte til de unge
Den unges familie	7
Den unges venner	3
Kriminalitet	8
Uddannelse og arbejde	13
Misbrug	5
Fritidsaktiviteter	4
Kærester	4
Økonomi	8
Boligforhold	7
Andet	1
Ikke svaret på spørgsmålet	0

Tabel 16

Det fremgår af tabellen, at der bliver arbejdet med de fleste af de forhold, der fylder i den unges liv. Det er også klart, når man har med den målgruppe at gøre, som får en ungdomssanktion, at der er temaer som trænger sig på (kriminalitet, uddannelse, arbejde og økonomi), mens der er andre, der træde i baggrunden. Spørgsmålet er naturligvis, om det er en bevidst prioritering, eller om der er tale om brandslukningens logik – man sprøjter derhen hvor flammerne er størst. Ind imellem kan der med fordel sprøjtes der, hvor der endnu ikke er gået ild. Det betyder med andre ord, at det ikke er sikkert, at nedprioriteringen af fritidsaktiviteter og venner (som jo betyder allermest for de fleste teenagere) er en god prioritering. Det kunne være, at man for nogen unge skulle rundt om en fritidsaktivitet, som de er gode til, for 'at gøre dem gode på en arbejdsplads'. Det virker oplagt for kontaktpersonerne at arbejde mere bevidst med netværkskort for at finde ressourcer på arenaer, som det måske kan være vanskeligt at få i fokus, hvis det ikke visualiseres.

Akademiet og interviewdelen

De unge om Akademiet

Tre ud af de interviewede fire unge gav udtryk for, at de havde fået noget godt ud af opholdet på Akademiet. De samme tre unge gav udtryk for, at de havde mødt nogle voksne, som de havde fået en god kontakt til. Det var ikke alle de voksne, de havde det godt med, men de havde alle tre fundet et par stykke eller tre, som de syntes var 'gode voksne'. Det var meget disse forbindelser, der var udgangspunktet for deres opfattelse af deres ophold, eller som en af dem svarede, da han blev spurgt om, hvad Akademiet kan: "*Akademiet kan ingenting, men der er nogen af de voksne, der kan noget*".

For to af de fire interviewede unge er det meget oplagt, at de har flyttet sig under opholdet på Akademiet. Den ene er i gang med et uddannelsesforløb og den anden er lige flyttet i ungdomsbolig og er nu i gang med at finde en dagaktivitet. Denne udvikling påvirker tydeligt deres opfattelse af Akademiet. De mener Akademiets medarbejdere har gjort en afgørende forskel for dem.

Den tredje dreng, der aktuelt bor hos sin mor, ryger hash og går sammen med de 'gamle' venner, synes ikke han har fået så meget ud af opholdet. Men han tilskriver i vid udstrækning sig selv grunden til det manglende udbytte.

Da han bliver spurgt om, hvad det bedste råd han kunne give kommunen om ungdomssanktionen skulle være, svarer han efter at have tænkt sig grundigt om: "*Hvis drengen, han ryger hash, så vil jeg råde jer til at sende ham til Jylland*".

Han fortæller desuden om de andre unge, som han boede sammen med, at det gik rigtig godt for nogen af dem. Men han ved ikke rigtig, hvad der skulle være sket (udover at blive endt til Jylland), hvis han skulle have fået lige så meget ud af det.

Den fjerde unge mand bor også hjemme hos sin mor. Han har i modsætning til hovedparten af de andre unge på Akademiet²⁰ etnisk dansk baggrund. Både han og moderen er enige om, at der bliver taget for meget hensyn til muslimerne på Akademiet. Synes ikke det kan være rigtigt, at der overhovedet ikke må serveres svinekød. Han savnede den danske mad, og han var irriteret over, at han skulle rette sig efter muslimerne. Eller som moderen udtrykte det: "*Det er jo en dansk institution*".

Den fjerde unge kunne ikke finde noget som helst positivt ved opholdet på Akademiet. Han kunne godt se, at der var andre, der havde fået noget ud af det, men han havde ikke. Da der bliver spurgt mere ind, synes han måske alligevel, han har fået noget ud af det, da han er stoppet med at ryge hash, men det burde efter hans mening ikke være det eneste, man fik ud af et ophold på Akademiet. Derudover har han stoppet eller i hvert reduceret sin kriminalitet, men det tilskriver han ikke Akademiets indsats, men sin egen vilje.

Der er to gennemgående kritikpunkter af Akademiet i ungeinterviewene:

1. Drengene finder, at der er meget lidt overensstemmelse mellem pædagogerne i de to boenheder.

²⁰ To af interviewpersonerne havde etnisk dansk baggrund og to havde anden etnisk baggrund end dansk.

2. Alle har været udsat for skift i kontaktpædagoger; altså skift i den voksne, som egentlig skulle have været den, der sikrede kontinuiteten i forløbet. To af drengene kan således fortælle, at de har haft 3 kontaktpædagoger i forløbet.

Kontaktpersonerne om Akademiet

To af de fem interviewede kontaktpersoner havde egne relationer til Akademiet. Den ene havde været ansat indtil kort inden interviewet. Den anden havde en kæreste, der arbejdede på Akademiet.

Når disse to kontaktpersoner undlades, var det et helt generelt træk, at det var kontaktpersonernes opfattelse, at Akademiet gjorde en stor indsats for og med de unge. To af kontaktpersonerne havde været i kontakt med Akademiet, og de havde altid følt sig velkomne, og der havde været stor åbenhed. Den ene af de interviewede kontaktpersoner var også sagsbehandler, og han følte, at han i begge roller var blevet vel modtaget. To af de tre kontaktpersoner havde været involveret i planlægningen af 3. fase, og de havde fundet samarbejdet uproblematisk.

Den eneste anke i forhold til Akademiet var, at det ikke var nok, at medarbejderne var rigtigt gode til at etablere relationen til den enkelte unge. De skulle også forstå eller få hjælp til at forstå at bruge relationen til at støtte den unge i hans udviklingsproces. Det fandt den ene af kontaktpersonerne ikke altid var tilfældet.

Forældrene om Akademiet

To af de fire forældre, der blev interviewet, udtrykte stor tilfredshed med den måde, de var blevet modtaget på, og med den måde de var blevet inddraget i arbejdet på. Desuden var de meget tilfredse med den måde, Akademiet havde arbejdet med deres sønner.

En mor var helt og aldeles uforstående overfor, at opholdet skulle vare længere end en måned, mens den sidste mor var tilfreds med forløbet i det første halve år. Derefter kunne hun se på sin søn, at han var ked af at være på Akademiet, hvilket hun forsøgte at gøre opmærksom på. Det eneste der kom ud af det var, at medarbejderne sagde at de ville bestemme, hvordan tingene skulle gøres. Herefter fik sønnen bare den ene stuearrest efter den anden, og det mente moderen ikke han kunne lære noget af.

En af fædrene sagde, at *"Akademiet er et godt sted for børn"*.

Det var imidlertid vanskeligt at finde ud af, hvor meget indsigt forældrene havde i, hvad der var foregået i hverdagen på Akademiet, og hvad de havde været tilfredse/utilfredse med. For nogen af forældrene rakte ressourcerne nok ikke umiddelbart til at følge med i andres end deres eget hverdagsliv.

Sagsbehandlerne om Akademiet

De 4 interviewede sagsbehandlere synes generelt, at Akademiet var et godt sted at have børn anbragt. Det var deres opfattelse, at der blev gjort et stort stykke arbejde med de unge, og at Akademiet generelt var i stand til at rykke den unge i en mere social retning. For den unge, hvor det ud af sagsakterne kan være vanskeligt at vurdere, hvor meget mere 'social' han reelt er blevet, er det sagsbehandlerens indtryk, at han ikke laver så meget (volds-)kriminalitet mere.

Det understreges af flere, at det er nemt at samarbejde med Akademiet, og at det er et sted med et meget højt engagement.

Gode råd og ideer fra de interviewede

I forbindelse med interviewene blev alle interviewpersonerne til sidst bedt om at give et godt råd til sagsbehandleren, kontaktpersonen, kommunen, til Akademiet, til staten, eller til hvem de nu syntes havde brug for et godt råd, og som havde noget med ungdomssanktionen at gøre. Nogen benyttede sig af muligheden, andre gjorde ikke. Rådene vil ikke blive kommenteret. De står for sig selv.

Sagsbehandlerne:

- Mulighed for at kunne behandle på en sådan måde er en god ide. Der kommer den her konsekvens alle snakker om, men rammerne, professionalismen skal have et skub opad. Man skal have nogle andre rammer. Man skal dømmes til at være i en jysk familie, hvis man skal integreres i Jylland. Men at blive dømt til at være sammen med 4 andre kriminelle. Det tror jeg bare ikke på.
- Der skal være en vidensbank, hvor man kan hente faglig støtte, når man går i stå i en sag.
- Det er rart, når der i 10. kontor er nogen, der kender rødderne fra gadeplan. Det er der langt fra altid. Vi har brug for personer, vi kan reflektere sammen med og søge råd hos. Og så er jeg træt af alle de krav til det skriftlige arbejde.

Kontaktpersonerne:

- Socialrådgiveren bør være lidt mere synlig. Kunne jo f.eks. tage ud at se, hvor det var, den unge kom til at bo i 3. fase, så han følte, at hun stadig var der. Eller at der var jævnlige møder med dem, der havde været med til at sætte reglerne. Så ville det være nemmere at være kontaktperson og holde fast i nogle ting.
- Det skulle ikke hedde 2. og 3. fase. Hvis man har dem i 20 måneder så kan det jo ikke passe, at der skal ske så mange ting mellem den 12 og den 13. måned og så den dag, der til sidst skiller. Der sker det hele. Det tror jeg. Det skal være mere fleksibelt. XX var måske faktisk mere klar til at flytte efter 9 måneder, end han var efter 12 måneder.
- Man skal sørge for at give drengen nogle succes'er. Han vil meget gerne have et stort kørekort. Så lad os tage en chance og give ham det. Jeg er sikker på, at den succes måske kan få ham i arbejde. Han kan ikke stå op om morgenen, men så kan han blive tilknyttet 3X34

Forældrene:

- Der skal være en mere ligelig fordeling mellem muslimer og danskere. I øjeblikket dominerer muslimerne, og de ved ikke, hvordan danske børn er blevet opdraget. For dem er det bare kæft, trit og retning. Derfor skal der være nogle flere danskere.

De unge:

- Vi skal komme ud på nogle flere ture. For hvis man kun er indenfor på Akademiet, så bliver man skør i hovedet. Man kan jo sagtens give undervisning udenfor også. F.eks. en dag om ugen – så tager vi sgu et eller andet sted hen.
- Ungdomssanktionen hjælper. 100%. Men jeg synes, at 15 år er for ungt. Jeg synes, de skal være 17 år, for kommer der en 15-årig Han tager det ikke ind, de er jo ikke så gamle. De skal være minimum 16 år – synes jeg (...) De skal være bedre til at arbejde sammen mellem afdelingerne, fordi hvis pædagogerne ikke har det på plads, så kan de ikke arbejde med de unge.
- Det bedste vil være, hvis indslusningsmånedens blev nedsat til 2 uger (...) Hvis drengen han ryger hash, så vil jeg råde Jer til at sende ham til Jylland.

Litteraturliste

Pedersen, Knud Erik: *Drop afmagten – skab kontakten til usædvanlige unge*, Socialministeriet 1999.

Rasmussen, Lene Kofoed m.fl: *Ungdomsanktionen i kvalitativ belysning*, Socialforskningsinstituttet (05:06),

Rapport fra Ekspertgruppen om Ungdomskriminalitet, 2001

Hestbæk, Anne-Dorthe: *Små børn anbragt udenfor hjemmet*, Socialforskningsinstituttet (04:17), 2004

Jensen, Peter og Malmberg, Esther: *Udskrevet til samfundet*, UFC Børn og Unge, 2005 (www.ufc-bu.dk)

Bilag 1: Spørgeskema til faste kontaktpersoner/pædagoger for unge idømt en ungdomssanktion.

1. Dit navn	_____
2. Den unges navn	_____
3. Hvordan er du tilknyttet den unge? (Sæt gerne flere krydser)	☐ Fast kontaktperson, Servicelovens § 40 stk. 2 nr. 7 ☐ Personlig rådgiver, Servicelovens § 40 stk. 2 nr. 6 ☐ Pædagog på den institution den unge er anbragt på ☐ Pædagog på den institution den unge har været anbragt på ☐ Jeg har kendt den unge inden han/hun kom på institution i ungdomssanktionens 2. fase ☐ Det ved jeg ikke
Spørgsmålene 4 – 8 skal kun besvares, hvis du er ansat som fast kontaktperson i h.t. Servicelovens § 40 stk. 2 nr. 7	
4. Hvor mange timer ugentlig er du ansat (aflønnnet) til at være fast kontaktperson for den unge?	_____ timer
5. Er du fast kontaktperson for andre unge?	☐ Ja – antal andre unge _____ ☐ Nej
6. Hvordan er du ansat?	☐ Jeg er ansat som fast kontaktperson 37 timer ugentlig (til flere unge) ☐ Jeg er ansat som fast kontaktperson på én ung ☐ Jeg er ansat på andre vilkår – hvilke? _____
7. Hvor længe har du <u>i alt</u> været ansat som fast kontaktperson (dvs. ikke kun for den unge, som dette spørgeskema handler om)?	☐ Mindre end 1 år ☐ 1 – 2 år ☐ 3 – 4 år ☐ Mere end 4 år
8. Hvor længe har du været ansat som fast kontaktperson for den unge, som dette spørgeskema handler om?	☐ Mindre end 1 år ☐ 1 – 2 år ☐ 3 – 4 år ☐ Mere end 4 år

<p>9. Hvor mange timer ugentlig bruger du/har du brugt i den <u>personlige kontakt</u> til den unge?</p> <p>10. Har du haft kontakt til den unges skole/arbejdsplads?</p> <p>11. Har du haft kontakt til organiserede fritidsforanstaltninger (som den unge enten deltager i, eller som I havde talt om, at han/hun skulle deltage i)?</p>	<p>☐ Mindre end 5 timer ☐ 5 – 10 timer ☐ 10 – 15 timer ☐ Mere end 15 timer</p> <p>☐ Ja ☐ Nej</p> <p>☐ Ja ☐ Nej</p>
<p>12. Har du kendt den unge før ungdomssanktionens 3. fase? Hvis ja - gå videre til spørgsmål 13 Hvis nej - gå videre fra spørgsmål 18</p>	<p>☐ Ja ☐ Nej</p>
<p>13. Har <u>den unge</u>, efter din opfattelse, oplevet, at ungdomssanktionen var et sammenhængende forløb på tværs af ungdomssanktionens tre faser?</p>	<p>☐ Ja, høj grad af sammenhæng ☐ Ja, nogen sammenhæng ☐ Begrænset sammenhæng ☐ Nej, ingen sammenhæng ☐ Det ved jeg ikke</p>
<p>14. Har <u>du</u> oplevet, at ungdomssanktionen var et sammenhængende forløb på tværs af ungdomssanktionens tre faser?</p>	<p>☐ Ja, høj grad af sammenhæng ☐ Ja, nogen sammenhæng ☐ Begrænset sammenhæng ☐ Nej, ingen sammenhæng</p>
<p>15. Skiftede den unge anbringelsessted i ungdomssanktionens 2. fase? (Tilbageførsel til sikret afdeling/surrogatfængsling betragtes ikke som et sådant skift)</p>	<p>☐ Ja ☐ Nej</p>
<p>16. Deltog du i det afsluttende møde/den afsluttende konference på døgninstitutionen ved udløbet af ungdomssanktionens 2. fase?</p> <p>17. Bidrog du til indholdet i handleplanen for ungdomssanktionens 3. fase? Hvis ja – gå til spørgsmål 18 Hvis nej – gå til spørgsmål 19</p>	<p>☐ Ja ☐ Nej ☐ Det ved jeg ikke</p> <p>☐ Ja ☐ Nej</p>
<p>18. Mener du, at dine synspunkter omkring handleplanen for ungdomssanktionens 3. fase blev hørt i tilstrækkeligt omfang?</p>	<p>☐ Ja ☐ Nej</p>

<p>19. Hvilke indsatser – udover det, der er/var iværksat – mener du kunne have styrket behandlingsindsatsen?</p>	<hr/> <hr/> <hr/>
<p>20. Hvordan blev du orienteret om, at du skulle være den unges kontaktperson/relationperson? (Sæt gerne flere krydser)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Jeg blev orienteret mundtligt ☐ Jeg blev orienteret skriftligt via brev fra sagsbehandleren ☐ Jeg blev orienteret skriftligt via blanket fra blanketsystemet ☐ Jeg har været fast kontaktperson under hele ungdomssanktionen og fortsatte i 3. fase. ☐ I forbindelse med den afsluttende konference ved udløbet af 2. fase, som jeg deltog i. ☐ Jeg blev indkaldt til møde med sagsbehandler og pædagog fra den institution, hvor den unge havde været i 2. fase, og blev orienteret om opgavens indhold ☐ Jeg blev indkaldt til møde med sagsbehandler ☐ Jeg fik tilsendt akter på den unge og fik besked på, at jeg nu var den unges faste kontaktperson ☐ Jeg fik besked på anden måde ☐ Jeg aftalte det med den unge
<p>21. Hvem har defineret din rolle som fast kontaktperson/pædagog/relationperson? (Sæt gerne flere krydser)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Min rolle blev fastlagt på den afsluttende konference ved udløbet af 2. fase ☐ Min rolle blev fastlagt af sagsbehandler/står beskrevet i handleplanen ☐ Min rolle fremgik af de tilsendte akter ☐ Den døgnforanstaltning jeg er ansat i har defineret min rolle ☐ Jeg har selv defineret min rolle
<p>22. Blev din opgave defineret så konkret, som du kunne ønske?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Jeg ville ønske, at den var mindre konkret defineret ☐ Jeg ville ønske, at den var mere konkret defineret ☐ Jeg synes, at den var tilpas konkret defineret ☐ Det ved jeg ikke
<p>23. Når du kom/kommer i tvivl om opgaven, hvem henvendte/vil du så henvende dig til? (Sæt gerne flere krydser)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ☐ Sagsbehandler ☐ Pædagoger på den institution, hvor den unge var i 2. fase af ungdomssanktionen ☐ Teamchef ☐ Supervisor ☐ Andre faste kontaktpersoner ☐ Andre: _____ ☐ Det ved jeg ikke

<p>24. Har du etableret en relation til den unge, så den unge selv opsøger dig personligt og/eller telefonisk, når han/hun har problemer? Hvis ja – gå til spørgsmål 25 Hvis nej – gå til spørgsmål 26</p> <p>25. Hvor lang tid har det taget dig at etablere en relation til den unge, så den unge selv opsøger dig, når han/hun har problemer?</p>	<p>☐ Ja ☐ Nej</p> <p>☐ Relationen var etableret, fordi jeg har været kontaktperson gennem hele forløbet ☐ Ca. 1 mdr. ☐ Ca. 3 mdr. ☐ Ca. 6 mdr. ☐ Mere end 6 måneder</p>
<p>26. Hvor mange gange ugentligt har du, mens den unge har været i ungdomssanktionens 3. fase, i gennemsnit været i personlig i kontakt med den unge?</p>	<p>☐ Mindre end 1 gang ☐ 1-2 gange ☐ 3-4 gange ☐ Mere end 4 gange</p>
<p>27. Hvor mange gange ugentligt har du, mens den unge har været i ungdomssanktionens 3. fase, været telefonisk i kontakt med den unge?</p>	<p>☐ Mindre end 1 gang ☐ 1-2 gange ☐ 3-4 gange ☐ Mere end 4 gange</p>
<p>28. Hvad har de personlige/telefoniske kontakter, som du har haft med den unge, primært handlet om? (Sæt højst tre krydser)</p>	<p>☐ Den unges familie ☐ Den unges venner ☐ Kriminalitet ☐ Uddannelse og arbejde ☐ Misbrug ☐ Fritidsaktiviteter ☐ Kærester ☐ Økonomi ☐ Boligforhold ☐ Andet: _____</p>
<p>29. Hvor ofte har du været i kontakt med den unges teammedarbejder (sagsbehandler)?</p>	<p>☐ Flere gange ugentligt ☐ 1 gang ugentligt ☐ 1 gang hver 14. dag ☐ 1 gang månedligt ☐ 1 gang hver 3. måned ☐ 1 gang hvert halve år ☐ Mindre end 1 gang hvert halve år</p>
<p>30. Hvem har taget initiativ til kontakten mellem dig og den unges teammedarbejder (sagsbehandler)?</p>	<p>☐ Det har jeg altid selv ☐ Det har jeg som regel selv ☐ Det har både jeg og teammedarbejder ☐ Det har som regel været teammedarbejder ☐ Det har altid været teammedarbejder</p>

<p>31. Har du haft brug for en hyppigere kontakt end den, der har fundet sted?</p>	<p>☐ Ja – hvis ja, skriv hvad har du gjort i denne forbindelse: _____</p> <p>☐ Nej</p>
<p>32. Er det din opfattelse, at samarbejdet mellem dig og den unges sagsbehandler har fungeret godt?</p>	<p>☐ Ja ☐ Nej</p>
<p>33. Hvis nej, nævn da de tre vigtigste barrierer, der, efter din mening, har været for samarbejdet:</p>	<p>1. _____ 2. _____ 3. _____</p>
<p>34. Har du undervejs i forløbet med den unge hentet personlig og faglig støtte og inspiration hos andre? Hvis ja – gå videre til spørgsmål 36 Hvis nej er spørgsmål 35 det sidste spørgsmål du skal besvare.</p> <p>35. Hvor eller hos hvem har du hentet denne støtte og inspiration?</p>	<p>☐ Ja ☐ Nej</p> <p>☐ Andre faste kontaktpersoner ☐ Teammedarbejder ☐ Teamchef ☐ Teammøder ☐ Supervisor ☐ Andre professionelle der kender den unge ☐ Private kontakter ☐ Andre: _____</p>
<p>36. Hvem har taget initiativ til den personlige og faglige støtte og inspiration?</p>	<p>☐ Jeg deltager i faste møder med andre faste kontaktpersoner, hvor vi drøfter de unge, vi er kontaktpersoner for ☐ Jeg har fast aftale om supervision ☐ Det har jeg selv hver gang ☐ Oftest har det været mig selv ☐ Det har både jeg og andre faste kontaktpersoner ☐ Det har sagsbehandler ☐ Det har teamchef ☐ Det har mit private bagland ☐ Det har andre: _____ ☐ Ingen</p>

Hvis udfyldelsen af skemaet giver anledning til problemer, er du meget velkommen til at kontakte enten Peter Jensen, SPUK på tlf. 28 10 02 88 eller Marie Andersen, SPUK på tlf. 30 68 38 46.

Skemaet bedes returneret **senest d. 22/1 2006** i udfyldt stand i vedlagte svarkuvert til:

**SPUK
Vibevej 7C, 2.
2400 København N**

Bilag 2:

Ungdomssanktioner

(Udarbejdet af Sundby Syd – Dorte Hinrich)

Navn			
Cpr. nr.			
Sagsnr.			
Fase	3	3	2
Anbringelsessted	<p>Anders har fået selv.bolig i Ringsted, efter eget ønske. Dette fra den 1/12-2005. Der er tilknyttet en støtte- & kontaktperson xx. Andreas er påbegyndt produktionsskole i Ringsted og har fået bevilget 3 mdr's dans og styrketræning.</p> <p>Anders kontrolleres jævnligt for misbrug ved urinprøver.</p>	<p>Osman er i Fase 3 og bor i en ungdomsbolig i et godt kvarter i Vejle. Osman er i praktik og har været det siden marts 2005. Dette overholdes rimeligt. Osman er tilknyttet Projekt Privat.</p> <p>Der har været samtale med Vejle Kommune, der skal overtage Osmans sag, når han er færdig med sin ungdomssanktion.</p>	<p>Mohammed er anbragt jv. 40.2.11 på Solhaven. Her skal der bl.a. arb. med botræning, kontakt til netværk, praktik, skole m.v. Hans primære kontakt er soc.rådg. Tulle.</p>
Dato for overgang til næste fase	Afslutter fase 3 den... 01.12.2006	Afslutter fase 3 den... Januar 2006	Overgår til fase 3 den... Juli 2006
18 år den...	26.11.2005	01.08.2005	30.10.2007
Handleplan	OK -for Fase 3	OK- for Fase 3	OK – for Fase 2
Modt. Behandlingsplan?	Ja	Ja	Der er rykket for den.
Modt. Statusrapport?	Ja	Ja	Der er rykket for den.
Planlægningsmøder ved overgang til ny fase eller i indeværende fase		Har talt i tlf. med XX fra Projekt Privat	10.11.05/Ved dette møde oplyste Mohammed, at han selv ønskede at forblive på Solhaven. Den endelige beslutning blev truffet af Carsten Stæhr. 19.1.06/Opr. Fra Mohammed, der ikke længere ønsker ophold på Solhaven. Har bedt ham

			sende mig en skriftlig redegørelse for denne pludselige beslutning.
Opholdsstedets anbefalinger til næste fase	Ophold i egen bolig, tilknyttet en støtte- & kontaktperson, sideløbende skole/udd.	Flexjob til Osman	Afslutte 9. klasse & praktik.
Næste møde med Chef XX			
Udtalelse til 10. kontor	Skema er sendt pr. mail til Louise Harkes	Skema er sendt pr. mail til Louise Harkes	Skema er sendt pr. mail til Louise Harkes

Bilag 3

Aftaler i 3. fase mellem XX cpr-nr. YYYYYY-YYYY, lokalcentret Sundby Syd og fast kontaktperson ZZ.

- XX er underlagt ungdomssanktion frem til den 6. oktober 2006 og afsluttede endeligt fase 2 den 6. december 2005
- I overgangsperioden mellem fase 2 og fase 3, er XX jf. indgået aftale fortsat indskrevet på Akademiet, hvorfor endelig udskrivningsdato forventeligt bliver den 31. december 2005
- XX flytter forventeligt i ungdomsbolig med tilsyn fra de sociale myndigheder og påbegynder fase 3 af ungdomssanktionen den 15. januar 2006
- XX er underlagt Boligforeningens gældende husorden og vedtægter i ungdomsboligen. Det er derfor bl.a. strengt forbudt at spille højt musik og larme, at misligholde boligen, m.v.
- XX må have ubegrænset besøg af sin familie i ungdomsboligen
- XX må ubegrænset besøge sin familie
- XX må have begrænset besøg af venner, m.v.
- XX skal i hverdage have hjemkomst tider foreneligt med hans skolegang/uddannelse og øvrige gøremål
- XX skal i weekends have rimelige hjemkomst tider i forhold til alder, kommende aktiviteter og gøremål
- Lokalcentret/børnefamilieteam sørger for underhold til XX, indtil der foreligger yderligere beslutning fra voksenteam
- XX bliver tilknyttet fast kontaktperson i fase 3 af ungdomssanktionen, i henhold til lov om social service § 40-2-7
- XX skal løbende oplyse kontaktpersonen om, hvor han befinder og opholder sig, ligesom såvel lokalcenter som kontaktperson til hver en tid kan kontakte XX om, hvor han er, og hvad han laver
- XX skal passe sin uddannelsesmæssige aktiviteter på snarligt besluttet uddannelsessted, foreneligt med de obligatoriske uddannelseskrav, ligesom hans fravær skal minimeres mest muligt
- Kopi af evt. undervisnings- og uddannelsesplan fra skolen udleveres til lokalcenter og kontaktperson

- Der indhentes fraværliste samt udtalelse fra uddannelsesstedet efter behov
- XX må have begrænset fritidsjob ved siden af hans uddannelsesmæssige aktiviteter
- Der bliver taget regelmæssig og løbende kontrol af XX fysiske tilstand i forhold til cannabis og andre euforiserende stoffer, ved urinprøve eller spytpøve. Det er lokalcentret der afgør hyppighed af kontrol, men der lægges op til min. 1 g./mdr.
- Såfremt der opstår mistanke om forbrug af hash eller andre euforiserende stoffer, kan lokalcentret til hver en tid foretage urinprøve- eller spytpøvekontrol
- Det er Akademiets personale i samråd med kontaktpersonen, der sørger for samt foretager ovennævnte tests på XX, efter nærmere aftale med lokalcentret
- Det er strengt forbudt, at være i besiddelse af stjålne varer, våben, hash /andre euforiserende stoffer eller alkohol i ungdomsboligen. Konsekvensen for overtrædelse af denne aftale, kan resultere i ransagning, politianmeldelse og evt. bortvisning fra ungdomsboligen, eller tilbageførsel til sikret afdeling.
- Indgåede aftaler ændres ikke!
- Der afholdes løbende opfølgning med sagsbehandler, XX og kontaktperson
- Handleplan samt aftaleplan for fase 3 revideres løbende i samråd med lokalcentret
- *Hvis XX bryder ovenstående aftaler, kan lokalcentret indstille XX til en tilbageførsel til enten fase 1 eller 2 i ungdomssanktionen, som ikke kan forhandles. Subsidiært kan lokalcentret indstille til en ophævelse af ungdomssanktionen, såfremt denne ikke længere skønnes at være formålstjenlig.*

Jeg har læst og forstået aftalen og er enig i indholdet.

XX

Akademiet

Lokalcentret